

**Stichting  
Bedrijfstakpensioenfonds  
voor de Groothandel  
in Levensmiddelen**

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de  
Groothandel in Levensmiddelen  
Akerstraat 92  
6411 HD Heerlen  
Telefoon : 045 - 5763 333  
Telefax : 045 - 5741 117  
website : [www.bpf-gil.nl](http://www.bpf-gil.nl)

Ingeschreven in het Handelsregister van de  
Kamer van Koophandel onder nummer 41151419

**Verslag over het boekjaar  
1-1-2009 t/m 31-12-2009**



# Inhoud

|                                                                                    | <b>Pagina</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>Bestuur en organisatie</b>                                                      | 5             |
| <b>Meerjarenoverzicht</b>                                                          | 7             |
| <b>Bestuursverslag</b>                                                             |               |
| Algemeen                                                                           | 9             |
| Ontwikkelingen bij Bpf GIL in 2009                                                 | 10            |
| Financiële positie van Bpf GIL in 2009                                             | 15            |
| Risicoparagraaf                                                                    | 20            |
| Samenvatting actuairueel rapport                                                   | 25            |
| Samenvatting rapport visitatiecommissie                                            | 25            |
| Reactie bestuur op oordeel visitatiecommissie                                      | 26            |
| Beleggingen                                                                        | 28            |
| <b>Verantwoordingsorgaan</b>                                                       |               |
| Oordeel Verantwoordingsorgaan over het door<br>het bestuur gevoerde beleid in 2009 | 31            |
| Reactie van het bestuur op het oordeel van<br>het verantwoordingsorgaan over 2009  | 32            |
| <b>Jaarrekening</b>                                                                |               |
| Balans per 31 december                                                             | 36            |
| Staat van baten en lasten                                                          | 38            |
| Kasstroomoverzicht                                                                 | 40            |
| Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling                                   | 41            |
| Toelichting op de balans per 31 december                                           | 43            |
| Toelichting op de staat van baten en lasten                                        | 47            |
| <b>Overige gegevens</b>                                                            |               |
| Gebeurtenissen na balansdatum                                                      | 51            |
| Financiering                                                                       | 51            |
| Resultaatbestemming                                                                | 51            |
| Uitvoering                                                                         | 52            |
| Actuariële verklaring                                                              | 53            |
| Accountantsverklaring                                                              | 54            |
| <b>Bijlagen</b>                                                                    |               |
| Begrippenlijst                                                                     | 55            |



# Bestuur en organisatie

## Samenstelling

### Bestuur

#### *Werkgeversvertegenwoordigers*

|                 |                                                                                                         |
|-----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| E. Fischer      | Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen<br>(werkgeversvoorzitter)                               |
| B.A. Niemans    | Nederlandse Vereniging voor de handel in gedroogde<br>zuidvruchten, specerijen en aanverwante artikelen |
| H.A. Breekveldt | Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen<br>(tot 1 maart 2010)                                   |
| M.E. Krah       | Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen                                                         |
| B.P. Heineman   | Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen<br>(vanaf 1 maart 2010)                                 |

#### *Werknemersvertegenwoordigers*

|                   |                                        |
|-------------------|----------------------------------------|
| J.A.M. Bergervoet | FNV Bondgenoten (werknemersvoorzitter) |
| J.A. Spruijt      | De Unie                                |
| N. Meijer         | FNV Bondgenoten (tot 1 maart 2010)     |
| G. Mastenbroek    | CNV Dienstenbond                       |
| M. Sekercan       | FNV Bondgenoten (vanaf 1 maart 2010)   |

### Beleggingscommissie

|                 |                               |
|-----------------|-------------------------------|
| H.A. Breekveldt | voorzitter (tot 1 maart 2010) |
| E. Fischer      | (tot november 2009)           |
| B.A. Niemans    | (vanaf september 2009)        |
| N. Meijer       | (tot 1 maart 2010)            |
| J.A. Spruijt    |                               |
| B.P. Heineman   | (vanaf 1 maart 2010)          |
| M. Sekercan     | (vanaf 1 maart 2010)          |

### Aansluitingscommissie

|            |                    |
|------------|--------------------|
| E. Fischer |                    |
| N. Meijer  | (tot 1 maart 2010) |

## Deelnemersraad

|              |                                     |
|--------------|-------------------------------------|
| P. Stegeman  | Namens gepensioneerden (voorzitter) |
| H.H. Klinge  | Namens deelnemers (vice-voorzitter) |
| M.S. Wiersma | Namens deelnemers (secretaris)      |
| T.H. de Jong | Namens gepensioneerden              |

## Verantwoordingsorgaan

|                    |                                     |
|--------------------|-------------------------------------|
| R. den Breejen     | Namens gepensioneerden (voorzitter) |
| B.J. Kip           | Namens deelnemers                   |
| H.L. van Rozendaal | Namens werkgevers                   |

## Visitatiecommissie

*Namens Basis en Beleid*  
A. Eikenboom  
B. Sanchez  
E. Schols

## Compliance officer

|                |          |
|----------------|----------|
| M.J.H. Brouner | AZL N.V. |
|----------------|----------|

## Organisatie

|                        |                                                     |
|------------------------|-----------------------------------------------------|
| Secretaris             | P.J.D. van der Woude                                |
| Presidium              | E. Fischer, J.A.M. Bergervoet, P.J.D. van der Woude |
| Commissie van Beroep:  | N. van der Horst, N. Poelgeest, R.A. Schuurs        |
| Accountant             | KPMG Accountants N.V., Utrecht                      |
| Actuarieel adviseur    | Hewitt Associates B.V., Eindhoven                   |
| Beleggingsadviseur     | Hewitt Associates B.V., Amsterdam                   |
| Certificerend Actuaris | Towers Watson, Amsterdam                            |
| Administrateur         | AZL N.V., Heerlen                                   |
| Vermogensbeheerder     | Robeco Institutional Asset Management, Rotterdam    |
| Custodian              | Kasbank te Amsterdam                                |
| Internetsite           | <a href="http://www.bpf-gil.nl">www.bpf-gil.nl</a>  |

# Meerjarenoverzicht

|                                                   | 2009          | 2008          | 2007          | 2006          | 2005          |
|---------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| <b>Aantallen</b>                                  |               |               |               |               |               |
| Deelnemers                                        | 9.402         | 9.423         | 7.978         | 7.268         | 7.270         |
| Gewezen deelnemers                                | 31.001        | 30.121        | 29.685        | 31.146        | 37.123        |
| Pensioengerechtigden                              | 6.220         | 5.649         | 5.323         | 4.899         | 4.532         |
| <b>Totaal</b>                                     | <b>46.623</b> | <b>45.193</b> | <b>42.986</b> | <b>43.313</b> | <b>48.925</b> |
| <b>Financiële gegevens</b><br>(in duizenden euro) |               |               |               |               |               |
| <b>Voorziening pensioenverplichtingen</b>         |               |               |               |               |               |
| Eigen rekening                                    | 412.503       | 386.669       | 280.030       | 281.678       | 273.497       |
| <b>Overige technische voorzieningen</b>           |               |               |               |               |               |
| Voorziening aanpassing sterftetafels              | 0             | 0             | 0             | 2.253         | 1.641         |
| <b>Reserves</b>                                   | <b>57.467</b> | <b>14.358</b> | <b>98.055</b> | <b>78.558</b> | <b>54.532</b> |
| <b>Dekkingsgraad</b>                              | <b>111,9%</b> | <b>103,7%</b> | <b>135,0%</b> | <b>127,7%</b> | <b>119,8%</b> |
| <b>Bijdragen</b>                                  | <b>35.926</b> | <b>34.249</b> | <b>29.655</b> | <b>26.027</b> | <b>25.761</b> |
| <b>Aangesloten ondernemingen</b>                  | <b>355</b>    | <b>341</b>    | <b>310</b>    | <b>320</b>    | <b>312</b>    |
| <b>Premiepercentage</b>                           |               |               |               |               |               |
| Regeling 2001                                     | 19,50%        | 19,50%        | 19,50%        | 19,50%        | 19,50%        |
| Regeling 2006                                     | 25,00%        | 25,00%        | 25,00%        | 25,00%        | –             |
| Prepensioen                                       | 7,50%         | 7,50%         | 7,50%         | 7,50%         | 7,50%         |
| <b>Beleggingsmix</b>                              |               |               |               |               |               |
| Zakelijke waarden                                 | 23,0%         | 22,0%         | 22,0%         | 23,0%         | 25,0%         |
| Vastrentende waarden                              | 77,0%         | 77,0%         | 78,0%         | 77,0%         | 75,0%         |
| Derivaten                                         | –             | 1,0%          | –             | –             | –             |
| Belegd vermogen                                   | 468.950       | 398.761       | 374.586       | 342.641       | 321.698       |
| Beleggingsopbrengsten                             | 40.635        | -6.674        | 5.517         | 17.422        | 25.996        |
| Beleggingsrendement                               | 9,57%         | -2,2%         | 1,5%          | 5,3%          | 9,0%          |
| Benchmark                                         | 6,83%         | 2,2%          | 1,2%          | 4,8%          | 7,1%          |





# Bestuursverslag

## Algemeen

### Inleiding

Hierbij presenteren wij u het verslag over het boekjaar 2009 (hierna te noemen: het verslagjaar). Dit verslag wordt uitgebracht in overeenstemming met de statuten van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen (Bpf GIL). In het verslagjaar vergaderde het bestuur vijf keer, namelijk op 26 februari, 5 maart, 5 juni, 1 oktober en 3 december. Tevens kwam het bestuur twee keer bijeen voor een studiedag, op 23 maart en 2 december.

De in het verslag genoemde bedragen luiden in duizenden euro, tenzij anders is aangegeven.

### Doelstelling

Bpf GIL geeft uitvoering aan de door de aangesloten werkgevers aan hun werknemers gedane toezegging voor pensioen bij ouderdom en overlijden. Zowel ten behoeve van de werknemers en gewezen werknemers als hun nagelaten betrekkingen, zoals opgenomen in het pensioenreglement en de statuten. De financiering van de pensioenaanspraken vindt plaats door bijdragen van zowel de werkgever als de werknemer. De pensioenregeling voorziet voor alle deelnemers in een ouderdomspensioen, een nabestaandenpensioen en een wezenpensioen. Deelnemers die geboren zijn vóór 1 januari 1950 en op 31 december 2005 deelnamen aan de regeling kunnen aanspraak maken op een prepensioen.

### Bestuur en organisatie van het fonds

Het bestuur bestaat uit acht leden, van wie vier leden de werkgevers en vier leden de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden vertegenwoordigen. Per 1 januari 2009 is een nieuwe werknemersvoorzitter, mevrouw Bergervoet van FNV Bondgenoten, benoemd. Per 1 maart 2010 hebben de heren Meijer en Breekveldt

het bestuur verlaten. In hun plaats zijn de heren Sekercan (namens FNV Bondgenoten) en Heineman (namens de Federatie voor de Groothandel in Levensmiddelen) benoemd. De nieuwe bestuursleden hebben vanaf deze datum ook de functies in de beleggings- en aansluitingscommissie overgenomen. De heer Heineman is door het bestuur van Bpf GIL benoemd tot voorzitter van de beleggingscommissie.

Bij Bpf GIL is een beleggingscommissie werkzaam, bestaande uit vier bestuursleden. De beleggingscommissie is in het verslagjaar tien keer bijeen geweest. De activiteiten van de beleggingscommissie in 2009 worden beschreven in de paragraaf 'Ontwikkelingen bij het fonds in 2009'.

Bpf GIL beschikt ook over een aansluitingscommissie, die in samenwerking met AZL de uitvoering van het ontwikkelde aansluitingsbeleid bij Bpf GIL verricht. De aansluitingscommissie is in het verslagjaar niet in vergadering bijeengekomen. Wel zijn een aantal zaken per e-mail en telefoon aan de aansluitingscommissie voorgelegd.

Bpf GIL heeft al in 2006 een Commissie van Beroep ingesteld. Belanghebbenden kunnen beroep instellen tegen besluiten van het bestuur, niet zijnde besluiten van algemene strekking of aangaande de verplichtstelling, bij de Commissie van Beroep.

### Uitbestede werkzaamheden

#### Administratie

De administratie van Bpf GIL is uitbesteed aan AZL N.V. te Heerlen. AZL N.V. draagt zorg voor de volgende zaken:

- de pensioen- en deelnemersadministratie;
- de financiële administratie;
- de jaarverslaglegging;
- de bestuursondersteuning en bestuursadvisering.

## ***Waarmaking en advisering***

### **Actuariaat**

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen adviserende en waarmerkende werkzaamheden. Het bestuur heeft de adviserende werkzaamheden in het verslagjaar opgedragen aan Hewitt Associates B.V. te Eindhoven en de waarmerkende werkzaamheden aan Towers Watson, Amsterdam.

### **Controle**

De controle van de jaarrekening is opgedragen aan KPMG Accountants N.V. te Utrecht.

## **Ontwikkelingen bij Bpf GIL in 2009**

### **Algemene ontwikkelingen**

#### ***Kredietcrisis***

De bestrijding van de gevolgen van de kredietcrisis stond in het verslagjaar centraal. Deze bestrijding was op twee verschillende niveaus zichtbaar: enerzijds op het niveau van elk afzonderlijk pensioenfonds in de vorm van het opstellen van concrete herstelplannen en anderzijds op politiek- c.q. beleidsniveau door middel van de aankondiging van diverse onderzoeken op deelterreinen. Deze aankondiging heeft inmiddels een brede maatschappelijke discussie aangezwengeld bij sociale partners, fondsbesturen, belangenbehartigingsorganisaties en de wetenschap, over de toekomstbestendigheid van het aanvullende pensioenstelsel. Zo relatief kort na de totstandkoming van volledig nieuwe pensioenwetgeving lijkt het aanvullende pensioenterrein aan de vooravond te staan van nieuwe, ingrijpende wijzigingen.

De Nederlandse pensioenfondsen moesten, in reactie op de kredietcrisis en de daardoor ontstane reserve- en dekkingstekorten, vóór 1 april 2009 herstelplannen opstellen en ter goedkeuring aan De Nederlandsche Bank (DNB) voorleggen. In een aantal gevallen was een daarop volgend overleg met de toezichthouder over het realiteitsgehalte van de voorgestelde herstelmaatregelen noodzakelijk. Alleen de positie van herverzekerde pensioenfondsen is niet in alle opzichten duidelijk gebleken en heeft aanleiding gegeven tot het verlenen van uitstel voor het indienen van

herstelplannen tot na 1 april 2010. Voor deze fondsen moet met name nog worden bepaald wat hun rangorde is in het geval van een eventueel faillissement van hun verzekeraar. Deze rangorde heeft materieel gevolg voor het door de pensioenfondsen te kwantificeren kredietrisico. Een gevolg van de financiële crisis was de opschorting van waardeoverdrachten, omdat bij meerdere fondsen de dekkingsgraad tot onder de 100% was gedaald, als gevolg waarvan het wettelijk niet langer is toegestaan om waarde over te dragen. In het hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen wordt nader ingegaan op de rechtsgevolgen van de financiële crisis, zoals het uitstel van de invoering van het toeslagenlabel. De pensioenuitvoerders hebben overigens op verzoek van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) een brief moeten sturen naar hun deelnemers en gepensioneerden, die het toeslagenlabel in het verslagjaar vervangt.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) trof in het verslagjaar voorbereidingen voor het politieke debat over de houdbaarheid van het aanvullende pensioenstelsel op de langere termijn. Hij benoemde twee commissies die onderzoek moesten doen en hem adviseerden over het gevoerde beleggingsbeleid van en de risicobeheersing door de pensioenfondsen (Commissie-Frijns) en over de wenselijkheid om het Financieel Toetsingskader naar aanleiding van de crisis te herzien (Commissie-Goudswaard). Daarnaast heeft de Commissie-Don onderzoek verricht naar de gehanteerde en opnieuw vast te stellen parameters, in het kader van de evaluatie van het FTK. De laatstgenoemde commissie heeft zijn bevindingen nog in het onderhavige verslagjaar afgerond en op 21 september 2009 een verdeeld advies uitgebracht. Op basis van dit advies heeft de minister van SZW besloten de parameters voorlopig voor het jaar 2010 te handhaven. Dit in de wetenschap dat dat jaar grotendeels zal worden ingeruimd voor discussie over een waarschijnlijke herziening van het pensioenstelsel, waarvan die parameters slechts een (niet onbelangrijk) onderdeel uitmaken. De Commissie-Frijns heeft zijn rapport op 19 januari 2010 uitgebracht. Deze commissie vindt onder meer dat pensioenfondsbesturen bewustere, strategische keuzes moeten maken in de risico's die ze (willen) lopen en voldoende greep moeten houden op de uitvoering van hun beleggingen. De Commissie-Goudswaard heeft op 27 januari 2010 zijn bevindingen gepubliceerd.

De bevindingen van deze commissie zijn dat het huidige pensioenstelsel onvoldoende toekomstbestendig is. De oorzaken hiervoor zijn onder meer de vergrijzing, toenemende levensverwachting en de toenemende kwetsbaarheid van financiële risico's.

Sociale partners en de belangenverenigingen in de pensioensector zelf hebben de minister voldoende kenbaar gemaakt dat geen politieke besluitvorming kan plaatsvinden zonder de inbreng en de eigen verantwoordelijkheid van alle bij de pensioenregelingen betrokken partijen. De uitkomsten en mogelijke wetswijzigingen kunnen een grote impact hebben op de lopende herstelmaatregelen. Afgezien daarvan moeten de fondsbesturen jaar voor jaar nagaan of het herstel zich beweegt langs de uitgezette lijnen en in het beoogde tempo. In het hierna volgende hoofdstuk over de fondsspecifieke ontwikkelingen in het verslagjaar wordt nader op het herstel van het fonds ingegaan.

#### ***Evaluatie van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur en de medezeggenschap gepensioneerden***

Na de totstandkoming van de Pensioenwet, met onder meer de invoering van twee nieuwe fondsorganen, is er op het terrein van de organisatie van de pensioenfondsen nauwelijks rust gekomen. In het verslagjaar kwamen twee relevante evaluatierapporten uit en werd vanuit de Tweede Kamer het staatsrechtelijke initiatief genomen om de Pensioenwet ten gunste van de gepensioneerden te wijzigen.

Onder verantwoordelijkheid van de Sociaal-Economische Raad (SER) is onderzoek gedaan naar het tweede, vernieuwde convenant medezeggenschap gepensioneerden en naar de implementatie van de Principes voor goed pensioenfondsbestuur. Aan het einde van het verslagjaar heeft de minister van SZW daarover vervolgens een kabinetsstandpunt naar de Tweede Kamer gezonden. Volgens de bewindsman heeft de kredietcrisis duidelijk gemaakt dat de risico's voor deelnemers en gepensioneerden aanzienlijk kunnen zijn. Dat maakt de noodzaak van verscherpt onafhankelijk intern toezicht groter. Ook vindt de minister dat de vormgeving, verantwoording en vertegenwoordiging in pensioenfondsen verbeterd moeten worden. Op dit moment zit er teveel overlap in taken dat onnodige bureaucratie met zich meebrengt. De minister vindt daarnaast dat gepensioneerden meer zeggenschap

in het pensioenfonds moeten krijgen, zonder dat de besluitvorming te ingewikkeld wordt gemaakt door het toevoegen van een derde 'deelbelang' aan het bestuur. Om voorts voldoende deskundige mensen voor een bestuursfunctie te vinden, wil de minister tenslotte meer ruimte maken voor professionele bestuurders.

De bewindsman gaat zijn ideeën verder uitwerken in een aantal verschillende bestuursmodellen en wil daarbij ook de resultaten van de voornoemde Commissie-Frijns betrekken.

De Tweede Kamerleden Koser Kaya (D66) en Blok (VVD) hebben in dit verband een initiatiefwetsvoorstel ontworpen dat beoogt de positie van de gepensioneerden binnen de pensioenfondsen te versterken. Gelet op het feit dat het onderhavige onderwerp door het kabinet in een bredere context wordt behandeld, is aan de genoemde parlementariërs verzocht hun voorstellen voorlopig aan te houden. Wel heeft de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel inmiddels tot een kamerbreed aanvaarde motie-Omtzigt geleid, waarin de regering wordt verzocht om de medezeggenschap wettelijk definitief te verankeren en om meerdere belangengroeperingen, waaronder bijvoorbeeld jongeren, bij de fondsbesturen te betrekken. De sector van pensioenfondsen gaat een jaar tegemoet waarin dus niet alleen grote aandacht zal worden gegeven aan de financiële aspecten en risicobeheersing, een en ander om een grotere weerbaarheid tegen toekomstige crises op te bouwen, maar tegelijk ook aan de organisatiestructuur.

#### ***Meer uitvoeringsvormen van collectieve pensioenregelingen***

In het verslagjaar is de minister van SZW met een voorstel gekomen om een algemene pensioeninstelling (API) op te richten. Dit als antwoord op de concurrentie van buitenlandse pensioenuitvoeringsorganisaties die de bewindsman voorzag als gevolg van de totstandkoming, enige jaren geleden, van een Europese interne markt van dergelijke organisaties, zonder binnengrenzen en barrières. De voorlopige vormgeving van dit nieuwe type organisatie staat overigens toe dat de API ook enkel voor binnenlands gebruik kan worden ingezet.

Wat betreft deze API heeft de bewindsman het meeste urgente deel, de zogenaamde premiepensioeninstelling (PPI), in het verslagjaar door middel van een concreet wetsvoorstel uitgewerkt. Dit voorstel ligt ter behandeling bij de

Tweede Kamer. De Nederlandse PPI zal de in het buitenland vooral voorkomende beschikbare premiesystemen moeten gaan uitvoeren. Een API die daarnaast buitenlandse defined benefit regelingen zou moeten uitvoeren, ligt nog op de tekentafel. Dit heeft mede te maken gehad met de ontwikkeling van een andere, door de sector van ondernemingspensioenfondsen ontworpen uitvoeringsvorm.

De Stichting voor Ondernemingspensioenfondsen (Opf) heeft in het verslagjaar een voorontwerp van wet tot wijziging van de Pensioenwet gemaakt dat vooral kleinere ondernemingspensioenfondsen in staat moet stellen om samen te werken. Deze samenwerking in een zogenoemde Multi-opf moet de nog steeds oplopende bestuurslast verlichten en de uitvoering efficiënter maken, zonder dat de betreffende fondsen worden genoodzaakt zich te liquideren en over te gaan op rechtstreekse contracten met verzekeraars. Gesteund door een unaniem advies van de Stichting van de Arbeid (STAR) heeft de minister van SZW de voorstellen van Opf grotendeels overgenomen en een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend. De samenwerking ligt vooral op het terrein van de governance, onder handhaving van de scheiding van de pensioenvermogens. Door deze samenwerking te beperken tot ondernemingspensioenfondsen die reeds vijf jaar bestaan, wil de minister voorkomen dat de delicate taakafbakeningafspraken tussen pensioenfondsen en verzekeraars worden open gebroken.

#### ***Verhoging van de AOW-pensioenleeftijd***

Het kabinetsvoornemen om de pensioeningangsstijfheid in de AOW te verhogen van 65 naar 67 jaar heeft maatschappelijk tot veel beroering geleid. Toch zag het er aan het einde van het verslagjaar naar uit dat het verzet tegen de betreffende maatregel werd opgegeven en dat het kabinet met sociale partners zich thans vooral kan richten op een zo goed mogelijke invoering, een en ander met behulp van te ontwikkelen flankerend beleid (zware beroepenproblematiek).

Hoewel er geen direct verband tussen de ingang van het AOW-pensioen en de ingangsdatum van de aanvullende pensioenen behoeft te bestaan, is de pensioensector bij het onderhavige politieke dossier nauw verbonden. Dit omdat synchronisatie van de verschillende pensioeningangen voor de hand kan liggen, maar wellicht ook als blijkt dat de fiscale regels terzake –het zogenaamde Witteveen kader– aan de AOW-plannen worden aangepast.

De pensioensector zal de voortgang van de kabinetsmaatregelen nauwlettend in de gaten (moeten) houden. De belangenbehartigingsorganisaties van pensioenfondsen en verzekeraars hebben het kabinet laten weten dat de pensioenuitvoerders gebaat zijn bij een zo eenvoudig mogelijke overgang naar de nieuwe AOW-pensioenleeftijd.

#### ***Overige ontwikkelingen***

Er hebben zich in het verslagjaar nog andere gebeurtenissen voorgedaan die voor de sector van pensioenfondsen van belang zijn geweest en welhaast door de grote politieke pensioendossiers raken ondergesneeuwd. Zo is thans wel duidelijk geworden dat met ingang van 2011 definitief het doek valt over de FVP-regeling. De fondsbesturen c.q. sociale partners zullen in de naaste toekomst moeten beslissen of zij de betreffende pensioenverzekering voor werkloze werknemers volledig voor eigen rekening willen nemen dan wel zullen afschaffen.

Voorts heeft het kabinet in het verslagjaar de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding geëvalueerd en meerdere voorstellen tot wijziging aangekondigd. In dat verband is aan de pensioenuitvoeringsorganisaties gevraagd om de bekendheid met de wet te vergroten door verbetering van de voorlichting.

Tenslotte kan niet onvermeld blijven de komende aansluiting van de pensioenuitvoerders op het Pensioenregister. Het doel van het register is om het voor iedere burger mogelijk te maken om via één digitale ingang een totaaloverzicht te krijgen van alle bij pensioenfondsen en verzekeraars opgebouwde pensioenaanspraken en toekomstige rechten.

#### **Fondsspecifieke ontwikkelingen**

##### ***Verplichtstelling***

Bpf GIL is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds in de zin van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000, op grond van beschikking, nr. 67305, d.d. 26 november 1964, afgegeven door de Minister van Sociale Zaken en laatstelijk gewijzigd bij beschikking van 22 december 2009 (Staatscourant nr. 20160). Op grond van de verplichtstelling is de deelneming aan Bpf GIL verplicht voor de werknemers in de branche Groothandel in Levensmiddelen.

Het Ministerie van SZW heeft bij besluit van 22 december 2009 de wijziging van de verplichtstelling goedgekeurd. De door de partijen betrokken bij de CAO voor de Groothandel in horecaproducten ingediende zienswijzen hebben geen doel getroffen. In de verplichtstelling is onder andere het volgende gewijzigd. De toetredingsleeftijd is verlaagd van 25 naar 21 jaar en de mogelijkheid voor directeuren-grotoaandeelhouders om zich vrijwillig aan te sluiten is vervallen.

### **Handhaving verplichtstelling**

Op grond van de verplichtstellingsbeschikking dienen werkgevers, die onder de werkingssfeer van het verplicht gestelde Bpf GIL vallen, zich aan te melden bij Bpf GIL. Daarnaast heeft Bpf GIL de plicht aan de aangesloten deelnemers, werkgevers en overige belanghebbenden om de uitvoering van de verplichtstellingsbeschikking te handhaven.

Bpf GIL voert gelet hierop een actief handhavingsbeleid.

In het verslagjaar zijn 19 ondernemingen verplicht aangesloten en 4 ondernemingen op basis van vrijwilligheid aangesloten bij Bpf GIL. Totaal waren er eind 2009 355 ondernemingen aangesloten bij Bpf GIL. Van deze 355 ondernemingen zijn er 12 ondernemingen vrijwillig aangesloten bij het fonds.

### **Fondsdocumenten**

#### ***Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)***

De ABTN is in het verslagjaar op de volgende punten aangepast. Het afscheiden van het vermogen voor reserveringen behoeve van de overgangsregelingen in de reserve premie-egaliserings overgangsregeling prepensioen en de reserve premie-egaliserings overgangsregeling deelnemers geboren op of na 1 januari 1950 is geformaliseerd. Het bestuursbesluit om de flexibiliseringsfactoren die in de pensioenreglementen zijn opgenomen voor langere tijd vast te stellen, is vastgelegd. Tot slot zijn de wijzigingen in de normportefeuille van Bpf GIL opgenomen in de ABTN.

#### ***Pensioenreglementen***

Het besluit van het bestuur van Bpf GIL om in het geval van fiscale bovenmatigheid van prepensioen het fiscaal bovenmatige gedeelte van het prepensioen dat voortkomt uit

de overgangsmaatregel aan het fonds te laten vervallen, is duidelijker opgenomen in het prepensioenreglement. Verder is het echtscheidingsartikel in de pensioenreglementen gewijzigd. Dit betreft artikel 10 van het pensioenreglement voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en artikel 13 van het pensioenreglement voor deelnemers geboren op of na 1 januari 1950 en toetreders vanaf 1 januari 2006. Op het moment van echtscheiding vindt uitruil van een stukje ouderdomspensioen plaats, om een partnerpensioen voor de ex-partner te verzekeren. Het gewijzigde artikel regelt dat bij overlijden van de ex-partner dit partnerpensioen vervalt aan Bpf GIL en niet toekomt aan de nieuwe partner van de (gewezen) deelnemer.

#### ***Statuten***

In het verslagjaar heeft geen wijziging van de statuten plaatsgevonden.

#### ***Excedentregeling***

Het bestuur van Bpf GIL heeft in het verslagjaar besloten om in 2010 te onderzoeken of een excedentregeling kan worden gevoerd op basis van vrijwilligheid. De excedentregeling zal een aanvulling vormen boven op de basisregeling van Bpf GIL. De vrijwilligheid houdt in dat de regeling niet verplicht zal worden gesteld voor alle werkgevers die activiteiten verrichten binnen de branche. Indien een werkgever wil deelnemen aan de excedentregeling dan zal hij alle werknemers die voor de regeling in aanmerking komen hiervoor moeten aanmelden. In 2010 zal het bestuur in overleg treden met Cao-partijen voor de inhoud en premiestelling van deze mogelijke excedentregeling.

#### ***Naleving Principes Goed Pensioenfondsbestuur***

Het bestuur onderschrijft de principes voor goed pensioenfondsbestuur die de Stichting van de Arbeid heeft vastgesteld en die in de Pensioenwet zijn opgenomen. Onderstaand kunt u terugvinden hoe het bestuur in 2009 uitvoering heeft gegeven aan de inrichting van goed pensioenfondsbestuur.

#### ***Deelnemersraad***

Bpf GIL heeft sinds 2004 een deelnemersraad. De deelnemersraad bestaat uit vier leden, van wie twee de actieve deelnemers en twee de gewezen deelnemers

en gepensioneerden vertegenwoordigen. In 2009 zijn drie nieuwe leden benoemd door het bestuur. Het betreft de heren Klinge, Wiersma en De Jong. De heer Klinge is benoemd tot voorzitter in de even jaren. De heer Wiersma is benoemd tot secretaris.

#### ***Verantwoordingsorgaan***

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit drie personen, die respectievelijk de deelnemers, gepensioneerden en werkgevers vertegenwoordigen.

Het verantwoordingsorgaan geeft jaarlijks een oordeel over het handelen van het bestuur, het door het bestuur gevoerde beleid over het betreffende kalenderjaar en de beleidskeuzes die betrekking hebben op de lange(re) termijn. In dit jaarverslag wordt separaat verslag gedaan van de bevindingen van het verantwoordingsorgaan ten aanzien van het door het bestuur in 2009 gevoerde beleid. Tevens is de reactie van het bestuur op dit oordeel opgenomen in dit jaarverslag.

#### ***Intern toezicht***

Het bestuur heeft besloten het interne toezicht in te vullen door middel van een visitatiecommissie. Deze commissie zal eenmaal in de drie jaar het functioneren van het pensioenfonds evalueren en toetsen. Het gaat dan tenminste om een beoordeling van de beleids- en bestuursprocedures en de bestuursprocessen. Tevens zal deze commissie de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd beoordelen. Tenslotte kijkt deze commissie naar de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

De visitatiecommissie bestaat uit drie onafhankelijke, externe, personen die verder geen banden met het bestuur van het fonds hebben. In 2009 heeft het bestuur de eerste opdracht tot visitatie verstrekt. Een verslag van de visitatiecommissie en de reactie van het bestuur hierop treft u verder in dit jaarverslag aan.

#### ***Deskundigheid en evaluatie***

In het verslagjaar heeft het bestuur van Bpf GIL het deskundigheidsplan definitief vastgesteld aan de hand van de in 2008 uitgevoerde nulmeting van de deskundigheid. Het deskundigheidsplan is opgesteld in lijn met de aanbevelingen uit het Plan van Aanpak Deskundigheidsbevordering

van de koepels. In het deskundigheidsplan zijn daarnaast onder andere een procedure voor zelfevaluatie en een opleidingsplan opgenomen. Het opleidingsplan wordt jaarlijks in december vastgesteld voor het komende jaar.

Het bestuur heeft in haar statuten een procedure opgenomen om haar eigen functioneren periodiek te evalueren. In december 2009 heeft het bestuur een aanvang gemaakt met de evaluatie over 2009. Deze evaluatie is in maart 2010 afgerond.

Mede naar aanleiding van de uitkomsten van de nulmeting in 2008 heeft het bestuur in 2009 twee studiedagen georganiseerd. Tijdens de eerste studiedag heeft SPO een terugkoppeling van de kennisreflector gegeven en zijn de begroting, de pensioenreglementen en de ABTN van het fonds besproken. Bij de tweede studiedag stonden Vermogensbeheer, SAS 70, Uitbesteding AO/IC en workshop Risk Based Pension Management (RBPM) centraal.

Daarnaast besteedt het bestuur actief aandacht aan deskundigheidsbevordering van de leden van het verantwoordingsorgaan en de deelnemersraad. De nieuwe leden van de deelnemersraad hebben in 2009 de Introductiecursus Pensioenen Governance bij SPO gevolgd en een toelichting op het beleggingsbeleid gekregen van de voorzitter van de beleggingscommissie. Het verantwoordingsorgaan heeft een bespreking met een afvaardiging van de beleggingscommissie gevoerd, waarin de leden zich verdiept hebben in het beleggingsbeleid van Bpf GIL.

#### ***Gedragscode / Compliance Officer***

Het bestuur hanteert een gedragscode. Jaarlijks wordt door het bestuur bevestigd dat zij de gedragscode hebben nageleefd.

De compliance officer van Bpf GIL is mevrouw M.J.H. Brouner van AZL. De compliance officer is belast met de controle op de naleving van de gedragscode.

#### ***Klachten en geschillen***

In 2009 heeft de Commissie van Beroep voor één geschil advies uitgebracht aan het bestuur.

### ***Naleving wet- en regelgeving***

Het afgelopen jaar zijn aan het fonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

## **Communicatie**

### ***Communicatieplan***

Reeds in 2007 is het communicatieplan 2008-2010 vastgesteld. In het communicatieplan is opgenomen voor wie welke vorm van communicatie bestemd is. Tevens is een jaarkalender opgenomen waarin de diverse communicatiemomenten en -middelen zijn opgenomen. De jaarkalender voor 2010 is eind 2009 vastgesteld. In 2010 zal het communicatieplan worden geëvalueerd.

### ***Werkgeversbijeenkomst***

Bpf GIL heeft op 26 januari 2009 voor de vierde maal een bijeenkomst georganiseerd voor de aangesloten werkgevers.

Verder hebben de aangesloten werkgevers in februari, juni en september van het verslagjaar een digitale werkgeversnieuwsbrief ontvangen. Door middel van de digitale werkgeversnieuwsbrief worden werkgevers geïnformeerd over actuele en fondsspecifieke ontwikkelingen.

Tot slot is in 2009 de werkgevershandleiding van Bpf GIL geactualiseerd en uitgebreid. Alle aangesloten werkgevers hebben een exemplaar ontvangen.

### ***Website***

De nieuwe release van de website is in het verslagjaar gelanceerd. Het adres van de website is [www.bpf-gil.nl](http://www.bpf-gil.nl). In 2010 zal de website van Bpf GIL verder verbeterd worden op het gebied van gebruiksvriendelijkheid.

Deelnemers kunnen verder aan de hand van een pensioenplanner op de website berekenen wat de gevolgen zijn voor de hoogte van het GIL-pensioen bij bijvoorbeeld eerder stoppen met werken of bij het uitruilen van ouderdomspensioen in nabestaandenpensioen.

### ***Brief aan deelnemers omtrent herstelplan en invoering toeslagenlabel***

In juni 2009 heeft Bpf GIL aan alle deelnemers en gepensioneerden een brief gezonden met informatie over het herstelplan en de financiële situatie van Bpf GIL. Deze brieven zijn gebaseerd op de door AFM voorgeschreven modelbrieven. Volgens de toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) zou het fonds, door het versturen van deze brieven in 2009 nog geen toeslagenlabel in te hoeven voeren. AFM heeft inmiddels aangegeven dat het toezicht op het hanteren van dit toeslagenlabel zal plaatsvinden vanaf 1 april 2010. Het fonds heeft ervoor gezorgd dat voor 1 april 2010 in alle communicatie-uitingen rondom toeslagen dit label wordt gehanteerd.

## **Financiële positie van Bpf GIL in 2009**

### ***Kredietcrisis en herstelplan***

Door de turbulentie op financiële markten ten gevolge van de kredietcrisis met een uitzonderlijke daling van de aandelenmarkten samen met een aanzienlijke daling van de rente, is de dekkingsgraad aanzienlijk gedaald. Aangezien de aanwezige dekkingsgraad lager was dan de benodigde dekkingsgraad was er in het verslagjaar sprake van een reservetekort. Dit reservetekort is door het fonds op 5 december 2008 gemeld aan DNB. Op 27 februari 2009 is aan DNB gemeld dat het fonds in een situatie van een dekkingstekort is geraakt. Op grond van de Pensioenwet moet het fonds een korte- en een langetermijnherstelplan opstellen. In het herstelplan toont het fonds aan hoe zij binnen 5 jaar weer boven de minimaal vereiste dekkingsgraad en binnen een periode van 15 jaar de benodigde dekkingsgraad wordt bereikt. Het herstelplan is op 30 maart 2009 bij DNB ingediend. Op 9 juni 2009 is een wijziging van het herstelplan ingediend bij DNB, nadat het bestuur van Bpf GIL op 5 juni 2009 had besloten een hersteltermijn van 5 jaar te hanteren in plaats van 3 jaar. DNB heeft op 31 juli 2009 haar goedkeuring gegeven bij het herstelplan.

Het bestuur merkt nadrukkelijk op dat inherent aan de modelmatige aanpak ook het herstelplan een benadering van de werkelijkheid is. Dit betekent dat de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad in positieve of negatieve zin kan afwijken van het verwachte herstelpad. Hierdoor

kan de financiële positie van het fonds zich sneller of langzamer herstellen dan voorzien.

Het herstelplan is opgesteld met inachtneming van de geldende uitgangspunten van DNB. De belangrijkste maatregelen van het herstelplan zijn:

- De premie blijft gelijk.
- Zolang er een reservetekort is, wordt er geen toeslag verleend vanuit de middelen van het fonds. De actieve deelnemers ontvangen alleen een toeslag vanuit de toeslagreserve als de omvang van het reserve dit toelaat.
- Het huidige beleggingsbeleid wordt ook naar de toekomst voortgezet. Veranderingen op dit moment kunnen een negatief effect hebben. Daarom is besloten geen veranderingen in het beleggingsbeleid aan te brengen. Wel wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad en de visie van de vermogensbeheerder zeer intensief gevolgd.

#### **Herstelkracht op korte termijn**

Uit het herstelplan blijkt dat het aangepaste beleid naar verwachting zal leiden tot een herstel van de financiële positie van het fonds. De dekkingsgraad zal volgens het herstelplan binnen 5 jaar groeien tot de vereiste 105%.

#### **Herstelkracht op lange termijn**

Het herstelplan laat ultimo 2023 een dekkingsgraad zien van 117,0%. Dit komt boven de vereiste dekkingsgraad (ultimo 2009: 111,7%) en daarmee zou ultimo 2023 geen sprake meer zijn van een reservetekort. Beleidsregels of aanvullende maatregelen, anders dan de genoemde wijziging van het toeslagbeleid, zijn volgens het bestuur naar verwachting niet noodzakelijk.

#### **Z-score**

Op basis van artikel 5 lid 1a Vrijstellings- en boetebesluit moet vrijstelling worden verleend als uit de performance-toets blijkt dat het feitelijk behaalde beleggingsrendement van het bedrijfspensioenfonds in negatieve zin afwijkt van het rendement van de door het fonds vastgestelde normportefeuille. Volgens het Vrijstellings- en boetebesluit wordt de performancetoets toegepast over de periode 2005 tot en met 2009. Indien de uitkomst van de performancetoets negatief zou zijn, zou een aangesloten werkgever vanaf 1 januari 2010 een verzoek kunnen indienen

tot vrijstelling van verplichte deelname aan de pensioenregeling. Over 2009 is een z-score behaald van +2,44. De performancetoets over de periode 2005 tot en met 2009 bedraagt +1,52. Daarmee blijft de performancetoets ruimschoots boven het vereiste minimum en vervalt de mogelijkheid tot het indienen van het vrijstellingsverzoek conform artikel 5 van het Vrijstellings- en boetebesluit.



## Herstelplan

De belangrijkste uitkomsten uit het herstelplan zijn cijfermatig als volgt:

|                                                                                                                                                                                                                                     | Effect op dekkingsgraad (in %) |               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------|
|                                                                                                                                                                                                                                     | Korte termijn                  | Lange termijn |
| <b>Dekkingsgraad per 31 december 2008 resp. 31 december 2013</b>                                                                                                                                                                    | <b>100,9</b>                   | <b>114,8</b>  |
| <b>Sturingsmiddelen</b>                                                                                                                                                                                                             |                                |               |
| <i>Premie</i>                                                                                                                                                                                                                       |                                |               |
| In de feitelijke premie van het fonds zit een ruime premie marge.<br>De premie is een krachtig herstelinstrument.                                                                                                                   | 10,7                           | 1,5           |
| <i>Toeslagverlening</i>                                                                                                                                                                                                             |                                |               |
| In het herstelplan wordt vanaf 1 januari 2013 toeslag verleend.                                                                                                                                                                     | -4,0                           | -28,8         |
| <i>Beleggingen</i>                                                                                                                                                                                                                  |                                |               |
| Het verschil tussen het gemiddelde jaarrendement van 5,2% en de oprenting van de pensioenverplichtingen. In het eerste jaar van het ingediende herstelplan is uit prudentieel oogpunt uitgegaan van een beleggingsrendement van 0%. | 5,2                            | 10,0          |
| <b>Rentetermijnstructuur</b>                                                                                                                                                                                                        |                                |               |
| Aanpassing van de rentecurve vanaf 2014 met toestemming van DNB (forward rates)                                                                                                                                                     | 0,7                            | 12,7          |
| <b>Overige</b>                                                                                                                                                                                                                      | <b>1,3</b>                     | <b>6,8</b>    |
| <b>Dekkingsgraad per 31 december 2013 resp. 31 december 2023</b>                                                                                                                                                                    | <b>114,8</b>                   | <b>117,0</b>  |
| <b>MVEV per 31 december 2013 resp. 31 december 2023</b>                                                                                                                                                                             | <b>104,8</b>                   | <b>104,8</b>  |
| <b>Korting op aanspraken en rechten (korte termijn herstelplan)</b>                                                                                                                                                                 | <b>n.v.t.</b>                  | <b>n.v.t.</b> |

De startdekkingsgraad van het ingediende herstelplan (100,9%) wijkt af van de gerapporteerde dekkingsgraad ultimo 2008 (103,7%) uit het jaarverslag over boekjaar 2008. Na overleg met De Nederlandsche Bank is bij het indienen van het herstelplan besloten om ten behoeve van de financiering van de overgangsregeling prepensioen een bestemmingsreserve te vormen. Deze bestemmings-

reserve wordt buiten het eigen vermogen gehouden bij de berekening van de aanwezige dekkingsgraad. Als gevolg hiervan is de dekkingsgraad primo 2009 gedaald met 2,8%-punt naar 100,9%.

In 2009 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Verwacht 2009 | Werkelijk 2009 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------|
| <b>Dekkingsgraad per 31 december 2008</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>100,9</b>  | <b>100,9</b>   |
| <b>Sturingsmiddelen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |               |                |
| <i>Premie</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |               |                |
| De inkoop van aanvullende prepensioenaanspraken uit hoofde van de overgangsregeling heeft geen effect op de mutatie van de dekkingsgraad uit hoofde van de premie aangezien hiervoor een bestemmingsreserve is gevormd. Het effect van de inkoop van de overgangsregeling prepensioen op de dekkingsgraad komt terug in de post overige.                                                                                                                                                                                                             | 2,7           | 2,9            |
| <i>Toeslagverlening</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |               |                |
| Ondanks de verbeterde financiële positie van het fonds ultimo 2009 heeft het bestuur besloten om geen toeslag te verlenen per 1 januari 2010.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 0,0           | 0,0            |
| <i>Beleggingen</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |               |                |
| In het ingediende herstelplan heeft het bestuur, uit prudenteel oogpunt, een verwacht beleggingsrendement van 0% aangehouden over 2009. Hierdoor is het verwachte effect van de beleggingen over 2009 gelijk aan het negatieve effect van de intresttoevoeging ter grootte van de 1-jaarsrente ultimo 2008 aan de technische voorziening. In werkelijkheid is in 2009 een rendement behaald van ongeveer 10%. Na oprenting van de technische voorziening met de 1-jaarsrente is het effect van het behaalde rendement op de dekkingsgraad 7,3%-punt. | -2,6          | 7,3            |
| <i>Rentetermijnstructuur</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |               |                |
| De verwachte rentetermijnstructuur ultimo 2009 is in het ingediende herstelplan gelijk aan de forward curve naar de stand van ultimo 2008. Hierdoor was het verwachte effect van de rentetermijnstructuur 0%-punt. In werkelijkheid is de rentetermijnstructuur gestegen ten opzicht van de curve ultimo 2008, dit veroorzaakt een stijging van de dekkingsgraad van 6,4%-punt in 2009.                                                                                                                                                              | 0,0           | 6,4            |
| <i>Overige</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |               |                |
| Het bestuur heeft besloten om vooruitlopend op de publicatie van de nieuwe prognosetafels door het Actuarieel Genootschap de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) ultimo 2009 te verhogen met 4,6%. Deze verhoging van de VPV verklaart een groot gedeelte, -5,6%-punt, van de post overige.                                                                                                                                                                                                                                                     | 0,1           | -5,6           |
| <b>Dekkingsgraad per 31 december 2009</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>101,1</b>  | <b>111,9</b>   |
| <b>Vereiste dekkingsgraad per 31 december 2009</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>112,9</b>  | <b>111,7</b>   |

### Financiële positie van het fonds

Ultimo 2009 is de voorziening pensioenverplichtingen vastgesteld op basis van de Prognosetafels 2005-2050. De voorziening pensioenverplichtingen is ultimo 2009 vastgesteld op € 412,5 miljoen, de reserves bedragen € 57,5 miljoen. Per 31 december 2009 bedraagt de dekkinggraad van het pensioenfonds 111,9% (2008: 103,7%). Op basis van het ingediende herstelplan bedroeg de verwachte dekkinggraad ultimo 2009 101,1%. Bpf GIL ligt derhalve voor op het herstelplan met het herstel van de financiële positie van het fonds.

De benodigde solvabiliteit onder FTK dient zodanig te zijn dat het fonds met 97,5% zekerheid volgend jaar nog voldoende vermogen heeft om de verplichtingen op marktconforme basis over te dragen. De benodigde solvabiliteit wordt bepaald met behulp van een door DNB aangereikt standaardmodel. De benodigde dekkinggraad ultimo 2009 bedraagt 111,7%. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt € 19,9 miljoen en het vereist eigen vermogen € 48,2 miljoen.

Het belegd vermogen van het fonds (inclusief liquide middelen) nam in het verslagjaar toe met € 70,2 miljoen tot € 469,0 miljoen (2008: € 398,8 miljoen) als gevolg van de beleggingsopbrengsten en de gedane pensioenbetalingen. Het gemiddelde rendement op basis van total return bedroeg in 2009: 9,57% (2008: -2,2%).

### Langlevenrisico

Eind 2009 is er binnen de pensioenwereld veel discussie ontstaan ten aanzien van door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd cijfermateriaal dat duidt op sterk toenemende levensverwachtingen. DNB verlangt dat pensioenfondsen, ondanks het feit dat het Actuarieel Genootschap nog geen update van de Prognosetafels heeft gepubliceerd, daar in de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen rekening mee houden. Het bestuur van Bpf GIL heeft daartoe een opslag van 4,6%-punt bovenop de op basis van de huidige grondslagen berekende pensioenverplichtingen toegepast. Hierdoor is de dekkinggraad in negatieve zin aangetast. De dekkinggraad is gedaald met 5,1%. In de evaluatie van het herstelplan, zoals ingediend bij DNB, is eveneens rekening gehouden met genoemde opslag bovenop de voorziening pensioenverplichtingen ultimo 2009. Als het Actuarieel

Genootschap in de loop van 2010 nieuwe Prognosetafels publiceert, zal op basis daarvan een exactere calculatie van de gevolgen van de toegenomen levensverwachtingen plaatsvinden.

### Premiebeleid

Het bestuur van Bpf GIL heeft besloten dat de premie in 2010 niet gewijzigd wordt. De premie voor de pensioenregeling voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 bedraagt 19,5% van de pensioengrondslag. De premie voor de prepensioenregeling, die geldt voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950, bedraagt 7,5% van het pensioengevend salaris.

De premie voor de pensioenregeling voor deelnemers geboren op of na 1 januari 1950 en toetreders vanaf 1 januari 2006, bedraagt 25% van de pensioengrondslag.

### Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie 2009

Artikel 129 van de PW schrijft voor dat de ontvangen premie ten minste gelijk dient te zijn aan de conform de ABTN vastgestelde kostendekkende premie. Een premiekorting is alleen toegestaan als aangetoond kan worden dat naast de onvoorwaardelijke verplichting en het vereist eigen vermogen ook voldoende vermogen aanwezig is om de voorwaardelijke toeslagen te kunnen nakomen.

De feitelijke premie over boekjaar 2009 bedraagt € 35,9 miljoen (2008: € 34,2 miljoen) de kosten-dekkende premie € 32,9 miljoen (2008: € 22,0 miljoen) en de gedempte premie over boekjaar 2009 bedraagt € 28,5 miljoen (2008: € 25,8 miljoen). Gezien het bovenstaande is de certificerend actuaire van mening dat de ontvangen premie toereikend is.

### Toeslagverlening 2010

Bpf GIL hanteert voor actieven toeslagcategorie D1 in combinatie met toeslagcategorie D4 uit de Beleidsregel toeslagenmatrix (d.d. 26 februari 2007, Stcrt. nr. 42). Dit betekent dat Bpf GIL de ambitie heeft om de opgebouwde pensioenaanspraken jaarlijks te verhogen conform de CAO-loonsverhogingen in de bedrijfstak Groothandel in Levensmiddelen. Voor de gepensioneerden en gewezen deelnemers hanteert Bpf GIL toeslagcategorie D1 uit de toeslagenmatrix. Bpf GIL heeft de ambitie om de pensioenrechten en premievrije aanspraken jaarlijks te

verhogen met de stijging van de consumentenprijsindex, zoals vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Het bestuur beslist evenwel jaarlijks of en in hoeverre een toeslag wordt verleend. De voorwaardelijke toeslagverlening wordt gefinancierd uit de overrendementen. De premie bevat dus geen opslag voor toeslagverlening en er is geen bestemmingsreserve gevormd. Aan verhoging in enig jaar kunnen geen rechten worden ontleend in toekomstige jaren. Er is voor het verschil tussen de CAO-loonsverhoging en de prijsinflatie een toeslagreserve gevormd, die gemaximeerd is op 5% van de voorziening pensioenverplichtingen ten behoeve van de actieve deelnemers.

Per 1 januari 2010 is geen toeslag verleend aan de actieve deelnemers. De CAO loonsverhoging in de bedrijfstak Groothandel in Levensmiddelen was nihil. De rechten van de gewezen en gepensioneerde deelnemers zijn per 1 januari 2010 evenmin verhoogd. De prijsindex, bedroeg 0,1%. Gelet op het lopende herstelplan en het feit dat de actieven geen toeslag toegekend hebben gekregen, achtte het bestuur van Bpf GIL het niet juist om een toeslag te verlenen aan de gewezen en gepensioneerde deelnemers. De voorwaardelijke overgangsregeling prepensioen wordt in 2010 toegekend aan de deelnemers die hier op grond van de voorwaarden, zoals omschreven in het pensioenreglement, in 2010 voor in aanmerking komen.

### **Continuïteitsanalyse**

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, dient het pensioenfonds tenminste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit te voeren. Het bestuur van Bpf GIL heeft besloten om jaarlijks een verkorte analyse uit te voeren naast de uitgebreide analyse die eenmaal in de drie jaar plaatsvindt. Het fonds heeft in het verslagjaar een continuïteitsanalyse laten uitvoeren door Hewitt Associates B.V. ten behoeve van het opstellen van het korte- en langetermijn herstelplan.

### **ALM-studie**

Het bestuur houdt zich regelmatig bezig met de afstemming tussen de bezittingen versus de verplichtingen van het fonds. Hiertoe wordt periodiek een ALM (Asset Liability Management) studie verricht. De uitkomsten van

de ALM-studie leiden tot beleidsadviezen aan het bestuur. Ook bij bijzondere gebeurtenissen, zoals een introductie van een nieuw reglement, wijziging van toezichtbeleid en/of wijziging van beleggingsbeleid kan een ALM-studie aan de orde zijn. In 2010 zal een ALM-studie worden verricht. Met behulp van deze studie formuleert c.q. actualiseert het bestuur het fondsbeleid zoals omschreven in de ABTN.

### **Herverzekering**

Bpf GIL heeft de risico's op arbeidsongeschiktheid en overlijden niet herverzekerd. De risico's die het fonds loopt, worden in eigen beheer gehouden.

## **Risicoparagraaf**

### **Inleiding**

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioenverplichtingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid van het pensioenfonds en de risico's die het pensioenfonds bij de uitvoering van zijn taken loopt. Voor de wijze waarop deze risico's zijn afgedekt en een kwantificering van deze risico's wordt verwezen naar de paragraaf "Financiële risico's" in de jaarrekening.

### **Beleid en risicobeheer**

Het bestuur heeft zijn beleid verwoord in de ABTN. Algemene leidraad voor het uitvoeren van zijn beheertaken is risicomijdend operationeel management. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- ALM-beleid en duration matching;
- dekkingsgraad;
- beleggingsbeleid;
- premiebeleid;
- toeslagbeleid;
- herverzekeringsbeleid;
- beleid ten aanzien van uitbesteding.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

Om te toetsen of het beleid op lange termijn tot de gewenste ontwikkeling leidt, voert het pensioenfonds ten minste eens in de drie jaar een continuïteitsanalyse uit.

Het risicomodel van DNB kent voor een aantal risicocategorieën vastgestelde scenario's ('schokken'). De hoofdletter 'S' aangevuld met een nummer achter een aantal risicocategorieën vertegenwoordigt de code die DNB in het risicomodel voor de desbetreffende risicocategorie hanteert. Bij de berekening van het vereist eigen vermogen (buffers) past het pensioenfonds de standaardmethode toe op basis van de zogenaamde wortelformule (S1 t/m S6). Kwantitatieve en kwalitatieve toelichtingen van deze risico's zijn opgenomen in de "risicoparagraaf" in de jaarrekening. Het vereist vermogen wordt berekend op basis van zowel de feitelijke als de strategische beleggingsmix. Doorgaans wordt de hoogste van beide gehanteerd als zijnde het vereist eigen vermogen.

## Financiële risico's

### *Solvabiliteitsrisico*

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor eventuele toeslagverlening over de

opgebouwde aanspraken en ingegane pensioenen. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Het solvabiliteitsrisico bestaat uit de volgende risicocategorieën:

- Renterisico (S1).
- Zakelijke waarden risico (S2).
- Valuta risico (S3).
- Grondstoffenrisico (S4).
- Kredietrisico (S5).
- Verzekeringstechnisch risico (S6).

### Renterisico (S1)

Pensioenfondsken kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Vanwege deze mismatch ondervindt een fonds renterisico. Immers bij een rentedaling zullen de verplichtingen sterker toenemen in waarde dan de bezittingen. Het standaardmodel van DNB bevat voorgeschreven rentescenario's (verschuiving actuele rentetermijnstructuur via voorgeschreven rentefactoren) om het vereist eigen vermogen voor dit risico te bepalen. Om de aanwezige mismatch te beperken, dekt het fonds middels renteswaps het renterisico gedeeltelijk af.

### Zakelijke waarden risico (S2)

De waarden van aandelen en onroerend goed zijn onderhevig aan marktfluctuaties. Fondsken die een deel van hun vermogen in dergelijke zakelijke waarden hebben belegd, lopen hierdoor risico.

### Valutarisico (S3)

Valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen in vreemde valuta verslechtert als gevolg van veranderingen van vreemde valutakoersen. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat verplichtingen veelal in euro luiden en bezittingen (deels) in vreemde valuta. Dit risico is van belang voor zowel directe posities in een valuta, als voor beleggingen die gewaardeerd zijn in een andere valuta.

Het beleid van het pensioenfonds is om het valutarisico (gedeeltelijk) af te dekken.

#### **Grondstoffenrisico (S4)**

Fondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Bpf GIL belegt niet in commodities.

#### **Kredietrisico (S5)**

Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de tegenpartij tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze spread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, tot uitkering zal komen.

#### **Verzekeringstechnisch risico (S6)**

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's. Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterfgetrend (langlevenrisico).

De sterfgetrend zelf wordt meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor risico fonds.

#### **Liquiditeitsrisico**

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities.

#### **Concentratierisico**

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren

of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

#### **Inflatierisico**

Het pensioenfonds kent een voorwaardelijk toeslagenbeleid en communiceert dit beleid, conform wettelijke voorgeschreven formuleringen, naar alle deelnemers, slapers en gepensioneerden. Door die communicatie is de kans zeer gering dat verwachtingen worden gewekt en juridische claims moeten worden gehonoreerd. Het pensioenfonds belegt in inflatiegerelateerde producten. Deze zijn relevant vanuit rendementsperspectief, als wordt verwacht dat de werkelijke inflatie hoger is dan de in de producten ingeprijsde inflatie.

#### **Niet financiële risico's**

##### ***Sponsorrisico***

De aangesloten werkgevers zijn de sponsors van het fonds. Hierbij loopt het fonds risico's, de zogenaamde sponsorrisico's. Voorbeelden van sponsorrisico's zijn ondermeer: faillissementsrisico, betalingsonmacht van een werkgever veroorzaakt door negatieve ontwikkelingen in de bedrijfstak Groothandel in Levensmiddelen, financieringsrisico, beëindiging van de aansluiting van een werkgever en belangenverstrengeling tussen het pensioenfonds en een werkgever. Om het sponsorrisico te beperken wordt bij Bpf GIL een incassobeleid gevoerd, dat strikt wordt gehandhaafd. De belangenverstrengeling bij een bedrijfstakpensioenfonds als Bpf GIL kan alleen bestaan als het fonds aandelen van een betreffende onderneming in bezit heeft. Aangezien Bpf GIL het vermogen volledig heeft uitbesteed en overwegend belegd in fondsen, loopt Bpf GIL geen risico dat sprake is van belangenverstrengeling met een aangesloten werkgever.

##### ***Omgevingsrisico***

Hieronder worden risico's verstaan als gevolg van externe veranderingen. Gedacht kan worden aan veranderingen in de maatschappelijke wens om duurzaam te beleggen. Bpf GIL zal in 2010 aandacht besteden aan het opstellen van beleid voor duurzaam beleggen.

### ***Operationeel risico***

Het operationeel risico is het risico op verlies als resultaat van inadequate of foutieve interne processen, mensen en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen. Operationele risico's hebben een negatieve impact op een goede uitvoering van de pensioenregeling. Voor deze operationele risico's geldt wel dat een verregaande reductie onevenredig veel inspanning en kosten met zich mee kan brengen. De operationele uitvoering geschiedt door AZL N.V. Deze partij is in het bezit van een SAS 70-verklaring (type II). In de SAS 70-verklaring wordt de werking van de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiesystemen en de interne controle van de uitvoerende organisatie vastgelegd. Door het overleggen van deze verklaring toont AZL N.V. aan het pensioenfonds én aan de accountant van het pensioenfonds aan, dat de uitvoering 'in control' is. Het overleggen van de SAS 70-verklaring komt tevens tegemoet aan de Beleidsregel 'Uitbesteding Pensioenfonds' waarin DNB heeft vastgesteld dat een pensioenfonds dat zijn administratie uitbesteedt aan een uitvoerder verantwoordelijk is en blijft voor een juiste administratie.

### ***Uitbesteding en de risico's die hiermee samenhangen***

Het bestuur heeft onder behoud van zijn verantwoordelijkheden een aantal werkzaamheden structureel uitbesteed. De uitbesteding van werkzaamheden aan een derde partij heeft tot gevolg dat het bestuur geen directe gezagsverhouding heeft met de personen die bij de derde partij feitelijk en dagelijks zijn belast met de uitvoering van die werkzaamheden. Het bestuur heeft voorts geen rechtstreeks zicht op en voert geen directe controle uit op administratieve processen, zoals uitbetaling van pensioenen, pensioenberekeningen e.d. Daardoor ontbreekt eveneens zicht op de werkelijke uitvoeringskosten. Het bestuur erkent voorts dat aan de uitbesteding het risico is verbonden van discontinuïteit van de dienstverlening door AZL N.V.

Bij alle uitbestedingsactiviteiten conformeert het fonds zich volledig aan de regelgeving van DNB op het gebied van uitbesteding. Het fonds beschikt voor iedere extern uit te voeren activiteit over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan het bij of krachtens artikel 34 van de PW bepaalde. In voorkomende gevallen worden met de uitvoerende organisatie nadere afspraken omtrent

procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). In de SLA wordt de dienstverlening inzichtelijk gemaakt en wordt de kwaliteit van de dienstverlening vastgelegd.

Voor wat betreft de uitbestedingsrisico's kan worden opgemerkt dat het bestuur overleg heeft gevoerd met AZL N.V. over de dienstverlening inclusief de SLA. Om aan de behoefte van het bestuur aan zekerheid en daarmee aan kwaliteitsgaranties tegemoet te komen, heeft AZL N.V. ervoor gekozen om gecertificeerd te worden volgens de richtlijnen van SAS 70.

Voor de meeste relevante processen is een beschrijving van de AO/IC opgesteld, die heeft geleid tot een beschrijving van de beheersingsmaatregelen voor de betreffende processen.

Voorts wordt het bestuur door middel van periodieke rapportages van zowel de uitvoeringsorganisatie alsmede van externe adviseurs in staat gesteld de risico's en fondssituatie goed te monitoren.

### ***IT risico***

De informatietechnologie is een belangrijke risicocategorie voor pensioenfonds. Omdat het merendeel van de fondsen de IT hebben uitbesteed, is dit risico tot een uitbestedingsrisico geworden. Dit geldt ook voor Bpf GIL.

### ***Integriteitsrisico***

DNB verstaat hieronder het risico dat de integriteit van het pensioenfonds dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, een en ander in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het fonds opgestelde normen. Bij de beheersing van dit risico kan gedacht worden aan onder meer gedragscodes en procesmatige waarborgen.

Bpf GIL heeft een gedragscode en een compliancebeleid. Beide zijn een wettelijke verplichting en DNB ziet actief toe op naleving. Een regeling voor omgang met integriteit-gevoelige functies komt relatief weinig voor. DNB toets voorts nieuwe bestuursleden.

### *Juridische risico's*

Een pensioenfonds loopt het risico in rechte aangesproken te worden. Ten einde dit risico te beperken kan het fonds maatregelen treffen. Eén risico is dat de fondsstukken niet voldoen aan de wettelijke bepalingen. Een ander risico is dat men als fondsbestuurder in persoon kan worden aangesproken. Een derde risico betreft het niet in voldoende mate vorm geven aan consistent beleid, dit maakt het fonds kwetsbaar indien het hierop wordt aangesproken. Een vierde risico betreft het niet of onduidelijk communiceren naar partijen. Een vijfde risico betreft aansprakelijkheid door het niet of niet goed uitvoeren door partijen die het fonds heeft ingehuurd.

Met betrekking tot bovengenoemde risico's heeft het bestuur de volgende maatregelen genomen:

1. Het fonds heeft een bestuursadviseur van AZL aangesteld. Deze toetst bij wetwijzigingen de fondsstukken en stelt waarnodig wijzigingen voor aan het bestuur.
2. Het fonds heeft geen verzekering hiervoor afgesloten maar zal, ervan uitgaande dat er sprake is van te goeder trouw handelen, eventuele schade van het bestuurslid vergoeden. Verder is statutair vastgelegd dat het bestuur als collectief niet aansprakelijk zal kunnen worden gesteld door het fonds.
3. Het fonds ziet erop toe dat besluitvorming consistent en goed gedocumenteerd plaatsvindt. Deze documentatie zorgt ervoor dat ook derden de inhoud en werking van dit beleid kunnen volgen.
4. Het fonds werkt volgens een communicatieplan. Dit plan bewaakt de wettelijk verplichtte communicatiemomenten. Naast deze vereisten heeft het fonds eigenstandige communicatiedoelinden. Middels het planmatig uitvoeren wordt bewaakt dat aan de eisen van de wet en consistentie van de uitingen voldoet.
5. Met alle ingehuurde partijen zijn contractuele afspraken gemaakt. Partijen dienen regelmatig te rapporteren over het wel of niet voldoen aan de gemaakte afspraken. Daar waar mogelijk heeft het fonds activiteiten gescheiden ondergebracht, waardoor er een mechanisme ontstaat van controle van de ene door de ander partij.
6. Het fonds kent een voorwaardelijk toeslagenbeleid en communiceert dit beleid, conform wettelijke voorgeschreven formuleringen, naar alle deelnemers, slapers en gepensioneerden. Door die communicatie is de kans zeer gering dat verwachtingen worden

gewekt en juridische claims moeten worden gehonoreerd. Aangetoond is dat het toeslagenbeleid, ook in financieel mindere tijden, consequent wordt uitgevoerd.

7. Voor een bedrijfstakpensioenfonds als Bpf GIL, bestaat het sponsorisico tevens uit het feit dat ondernemingen die onder de verplichtstelling vallen, niet zijn aangesloten bij het fonds. Dit risico bestaat er uit dat Bpf GIL pensioen moet uitkeren indien een werknemer van een onderneming die aantoonbaar onder de verplichtstelling valt, pensioen claimt bij het fonds terwijl daar geen premie voor is betaald. Bpf GIL voert, gelet hierop, een actief handhavingsbeleid.

Jaarlijks vinden er controles plaats door actuaris en accountant op de uitvoering door het fonds. Materiële onvolkomenheden worden door hen gerapporteerd.

In het algemeen draagt het bestuur er zorg voor dat zij voldoende kennis en kunde bezit om haar verantwoordelijkheid te kunnen dragen.

De hierboven genoemde risico's zijn niet limitatief maar de juiste afdekking van deze genoemde risico's geven wel een indicatie over de juridische weerbaarheid van het pensioenfonds.

### *Beheersing van de risico's*

In 2010 zal het bestuur aandacht besteden aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing van risico's. Het bestuur zal de risico's van het fonds analyseren en de beschrijving c.q. analyse van deze risico's in de ABTN van het fonds nader bestuderen. Het bestuur heeft kennis genomen van de SAS 70-verklaring (type II) die de accountant van AZL heeft afgegeven.

Het bestuur streeft naar een zodanige invulling van haar beleid dat jaarlijks wordt voldaan aan de eisen ten aanzien van de financiële positie en dat dit op de lange termijn leidt tot een zo laag mogelijke en stabiele pensioenpremie. Om dit te bewerkstelligen beschikt het bestuur over de volgende sturingsmiddelen:

- de hoogte van de toekomstige premiebaten, in overleg met CAO-partijen;
- de hoogte van de toekomstige toeslagverlening;
- het beleggingsbeleid.



De invloed van deze sturingsmiddelen op de financiële positie van het fonds wordt jaarlijks geëvalueerd. Bij deze evaluatie speelt zowel de huidige financiële positie, alsmede de financiële positie van het fonds in de toekomst, een rol.

## Samenvatting actuariel rapport

Technische voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening (VPV) is per 31 december 2009 als volgt vastgesteld:

|                                                 | 2009    | 2008    |
|-------------------------------------------------|---------|---------|
| – Actieve en arbeidsongeschikte deelnemers      | 160.169 | 154.185 |
| – Gewezen deelnemers met premievrije aanspraken | 136.397 | 132.533 |
| – Gepensioneerden                               | 115.937 | 99.951  |

### Voorziening pensioen-

**verplichtingen eigen rekening**      **412.503**      **386.669**

Het resultaat van het fonds toonde over 2009 een positief saldo van 43.109, tegenover een negatief saldo over 2008 van 83.697.

### Kostendekkende premie

Conform de ABTN is de kostendekkende premie over boekjaar 2009 vastgesteld rekening houdend met de actuele marktrente geldend per 1 januari van het betreffende boekjaar. De kostendekkende premie bedraagt 32.881. De feitelijk betaalde premie bedraagt 35.926 en is hoger dan de kostendekkende premie.

### Financiële positie

De dekkingsgraad ultimo 2009 is als volgt:

|                                       | 2009    | 2008    |
|---------------------------------------|---------|---------|
| Beschikbaar vermogen                  | 461.441 | 401.027 |
| Voorziening pensioenverplichtingen ER | 412.503 | 386.669 |
| Aanwezige dekkingsgraad               | 111,9%  | 103,7%  |
| Vereiste dekkingsgraad                | 111,7%  | 112,9%  |

### Toetsing vereist eigen vermogen

Een pensioenfonds stelt het vereist eigen vermogen zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het fonds binnen een periode van één jaar over minder middelen (vermogen) beschikt dan de hoogte van de voorziening voor risico fonds. Indien het fonds een eigen vermogen heeft dat onder het vereist eigen vermogen ligt, is er sprake van een reservetekort.

De door de wetgeving vastgestelde risicofactoren, ook wel solvabiliteitscomponenten (S-jes) genoemd, vormen samen op basis van het standaardmodel van DNB (wortelformule) het vereist eigen vermogen.

Ultimo 2009 is het vereist eigen vermogen op basis van de strategische beleggingsmix gelijk aan 48.241.

Dit resulteert, op basis van de wortelformule, in een vereiste dekkingsgraad van 111,7% (=  $(48.241 + 412.503) / 412.503$ ). Zoals aangegeven bedraagt de aanwezige dekkingsgraad ultimo 2009 111,9%. Er is derhalve geen sprake van een reservetekort.

Voor een oordeel van de certificerend actuaire over de financiële positie van het fonds wordt verwezen naar de actuariële verklaring op pagina 53.

## Samenvatting rapport visitatiecommissie

Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen heeft in het kader van intern toezicht een eerste visitatie laten uitvoeren door de samenwerkende bureaus Basis & Beleid Organisatieadviseurs B.V. en PMA Consult. De visitatiecommissie bestaat uit: mevrouw Eikenboom, mevrouw Sanches en mevrouw Schols.

De principes voor goed pensioenfondsbestuur, zoals geformuleerd door de Stichting van de Arbeid, vormen het uitgangspunt voor het werk van de visitatiecommissie. Volgens deze principes dient de visitatiecommissie zich een oordeel te vormen over het functioneren van het (bestuur van) het pensioenfonds vanuit de volgende aspecten:

- de beleids- en bestuursprocedures en -processen;
- de checks en balances binnen het fonds;
- de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Het bestuur heeft gekozen voor een visitatietraject, waarbij in het eerste jaar op basis van documenten een analyse in de breedte is gedaan. Daarnaast is een aantal visitatie-gesprekken gevoerd ter verdieping en aanvulling op de documentenanalyse. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen van de visitatiecommissie zijn neergelegd in een rapport en besproken met het bestuur.

### **Hoofdpijnen van het visitatierapport**

- De vele ontwikkelingen binnen de pensioenwereld leggen een grote druk op pensioenfondsbesturen. Het bestuur van Bpf GIL spant zich in om hier op een verantwoorde manier mee om te gaan. Het bestuur beseft dat er, ondanks de stappen die zijn genomen, nog veel moet gebeuren. Om slagvaardiger te kunnen opereren heeft het bestuur in 2008 het aantal zetels teruggebracht van twaalf naar acht. De visitatiecommissie vindt dit een goede ontwikkeling. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat veel bestuursleden onder aanzienlijke druk staan voor wat betreft de beschikbare tijd.
- Het bestuur toetst op systematische wijze de prestaties van uitvoerders aan de hand van vastgelegde afspraken in de overeenkomsten. Met name de beleggingscommissie heeft (sinds 2008) actief en kritisch de dienstverlening van de vermogensbeheerder gevolgd. De ondersteuning door de bestuursadviseurs en de uitvoerder verloopt goed. Het bestuur is zich ervan bewust dat een goede aansturing van externe partijen noodzakelijk is. Wel moet er voor gewaakt worden dat afhankelijkheid van externen ontstaat.
- Het bestuur is actief op een groot aantal beleids-terreinen. Op een aantal beleidsterreinen zoals communicatie en compliance is verbetering mogelijk. De visitatiecommissie is van mening dat beleid dat is neergelegd in beleidsstukken soms summier of statisch is en meer onderbouwing mag krijgen. Ook is de visitatiecommissie van mening dat het gevoerde indexatiebeleid afwijkt van de daarvoor in het pensioenreglement gestelde kaders.
- Ten aanzien van het beleggingsbeleid en het vermogensbeheer speelt de beleggingscommissie een belangrijke rol. Het functioneren van deze commissie heeft in 2009 zorgen gebaard als gevolg van de beschikbaarheid van de commissieleden. Het bestuur wordt geadviseerd het functioneren te blijven

monitoren, zodat kan worden gezien of de genomen maatregelen afdoende zijn.

- De deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan zijn ingesteld en kwalitatief voldoende toegerust om hun rollen te kunnen vervullen. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat de rolopvatting van het verantwoordingsorgaan aanscherping behoeft, zodat de toevoegde waarde van het verantwoordingsorgaan goed tot zijn recht kan komen. Het bestuur wordt geadviseerd duidelijker zijn verwachtingen ten aanzien van de rol van het verantwoordingsorgaan in te vullen.
- De visitatiecommissie heeft begrepen dat het bestuur thans midden in het proces is om te komen tot beleid ten aanzien van risicomanagement. Een oordeel over dit beleid is daarom in dit stadium nog niet mogelijk.

### **Reactie bestuur op oordeel visitatiecommissie**

Het bestuur van Bpf GIL heeft kennisgenomen van de aanbevelingen van de visitatiecommissie. Het bestuur zal in 2010 verder aan de slag gaan met deze aanbevelingen.

## Verzekerdenbestand

|                                   | <b>Deelnemers</b> | <b>Gewezen<br/>deelnemers</b> | <b>Pensioen-<br/>gerechtigden</b> | <b>Totaal</b> |
|-----------------------------------|-------------------|-------------------------------|-----------------------------------|---------------|
| Stand per 31 december 2008        | 9.423             | 30.121                        | 5.649                             | 45.193        |
| Mutaties door:                    |                   |                               |                                   |               |
| Nieuwe toetredingen               | 1.807             | 1                             |                                   | 1.808         |
| Ontslag met premievrije aanspraak | -1.860            | 1.414                         |                                   | -446          |
| Waardeoverdracht                  |                   | -72                           |                                   | -72           |
| Ingang pensioen                   | -136              | -949                          | 1.232                             | 147           |
| Overlijden                        | -14               | -100                          | -167                              | -281          |
| Afkoop                            |                   | -1                            | -553                              | -554          |
| Andere oorzaken                   | 182               | 587                           | 59                                | 828           |
| Mutaties per saldo                | -21               | 880                           | 571                               | 1.430         |
| <b>Stand per 31 december 2009</b> | <b>9.402</b>      | <b>31.001</b>                 | <b>6.220</b>                      | <b>46.623</b> |

### Specificatie pensioengerechtigden

|                   | <b>2009</b>  | <b>2008</b>  |
|-------------------|--------------|--------------|
| Ouderdomspensioen | 4.862        | 4.316        |
| Partnerpensioen   | 1.317        | 1.280        |
| Wezenpensioen     | 41           | 53           |
| <b>Totaal</b>     | <b>6.220</b> | <b>5.649</b> |

## Beleggingen

### Algemene ontwikkelingen

#### *Economie*

De forse teruggang van het bruto binnenlandse product in de VS (-2,5%), de eurozone (-3,7%) en Japan (-5,2%) laat duidelijk zien dat de kredietcrisis, die in het najaar van 2008 begon, ingrijpende gevolgen heeft gehad voor de volwassen economieën. Opkomende landen, die nagenoeg geen last hadden van de kredietcrisis, lieten in 2009 een groei zien van 2%. Met een stijging van het bruto binnenlandse product van ruim 8% was China een van de landen die zich in de wereldwijde economie het meest positief onderscheidde. Het land was een belangrijke stimulans voor het aantrekken van de wereldwijde economie, mede door de aanhoudend grote vraag naar grondstoffen die van China en India uitging. Dat de wereldeconomie zo snel uit een zeer diep dal kon kruipen, is echter vooral te danken aan de bijzonder doortastende aanpak van de centrale banken en de overheden, wereldwijd. Centrale banken verlaagden de officiële rentes tot extreem lage niveaus en slaagden er via het nemen van crisismaatregelen in om de markten weer op gang te brengen. Zo werd op grootschalige wijze instrumenten ingezet om de markten massaal van liquiditeit te voorzien. Overheden stimuleerden de economie via het creëren van forse overheidstekorten. Hierdoor werd tegenwicht geboden aan de enorme vraaguitval in de particuliere sector.

De aanpak van de beleidsmakers, waaronder ook internationale organen als het IMF moeten worden genoemd, wierp sneller dan verwacht vruchten af. Allereerst in Azië (China) kwam er een economisch herstel op gang. Dat herstel, mede ondersteund doordat bedrijven weer hun voorraden gingen aanvullen, verspreidde zich opvallend snel over de regio's. Daarmee was een depressie, een langjarige economische teruggang, voorkomen.

#### *Aandelenmarkten*

In 2009 kenden de wereldwijde aandelenmarkten twee duidelijke gezichten. Tot 9 maart, het laagste punt van de aandelenmarkten in deze economische cyclus, was er sprake van extreme risicoaversie van beleggers. In de rest van het jaar keerde de risicobereidheid terug. Aanvankelijk reageerden markten vooral op de opluchting dat een

depressie, zoals wij die in de jaren dertig van de vorige eeuw zagen, was voorkomen. Dat was een langdurige economische teruggang die gepaard ging met structurele prijsdalingen (deflatie). De rally op de aandelenmarkten hield aan doordat de economische cijfers beter waren dan was verwacht. Ook het feit dat de kwartaalcijfers van de bedrijven de (laaggespannen) verwachtingen overtroffen, was een belangrijke steun voor de markten.

De markten die het meest risicovol worden geacht, zoals opkomende markten, presteerden het best. Ook bij het overzien van de ontwikkelingen tussen de sectoren valt het op dat de risicovollere sectoren, anders gezegd de cyclische sectoren, duidelijk beter presteerden dan de zogenoemde defensieve sectoren. De verschillen waren groot. Zo steeg de sector basismaterialen, waarin ook de grondstoffenleveranciers zijn vertegenwoordigd, in 2009 met 57% (in euro), terwijl defensieve bedrijfstakken, bijvoorbeeld telecomdiensten (+11%) en nutsbedrijven (+4%), duidelijk achterbleven. Daarmee werden de grote verliezers van 2008 de winnaars van 2009.

#### *Obligatiemarkten*

De rentes op tienjarige staatsleningen in de eurozone (Duitsland) bewogen in 2009 tussen een bandbreedte van 3% en 3,5%. De rente op tienjarige Amerikaanse staatsleningen liep in december op van 3,4% naar 3,8% en bevond zich daarmee aan het einde van het jaar aan de bovenkant van de bandbreedte.

Dat deze rentes - ondanks de massale emissies van obligaties door overheden laag zijn gebleven, is verklaarbaar. Allereerst waren de besparingen, het aanbod van geld, fors gestegen. Tevens is de inflatie laag. De kerninflatie in de volwassen economieën bevindt zich nog steeds in een neerwaartse trend. Bovendien zal het monetaire beleid van de belangrijkste centrale banken nog langere tijd onder de 'normale' niveaus blijven. Niet op de laatste plaats is van belang dat overheden, die fors op de emissiemarkt opereren, nog nauwelijks concurrentie hebben van de particuliere sector. Zeker, bedrijven opereren op de emissiemarkt, maar veelal om hun bankschulden af te lossen en om te zetten in, op de openbare markt verhandelbare, bedrijfsleningen. Per saldo heeft de particuliere sector in 2009 zijn schulden gereduceerd.

Nadat beleggers er vertrouwen in hadden gekregen dat de massale steun van de centrale banken en de overheden ging doorwerken op de markten en de reële economie, liepen ook de extreem hoge risicopremies van de risico-vollere vastrentende categorieën terug. Afgezien van ABS-papier (obligaties met dekking), zijn de liquiditeitspremies op dergelijk papier verdwenen en zijn de risicopremies op min of meer normale niveaus gekomen.

### **Terugblik op 2009 door de beleggingscommissie**

De beleggingscommissie kwam in het verslagjaar tien keer bij elkaar. De financieel economische crisis in samenhang met de monitoring van de ontwikkeling van de dekkingsgraad hadden in het verslagjaar de hoogste prioriteit.

De beleggingscommissie heeft zich in 2009 in nauwe samenwerking met het bestuur met de volgende onderwerpen bezig gehouden.

#### **1. Crisis en de gevolgen voor de dekkingsgraad**

In het verslagjaar steeg de dekkingsgraad van het fonds van 103,7% ultimo 2008 naar een niveau van 111,9% per 31 december 2009. De groei werd met name veroorzaakt door het herstel van de aandelenmarkten, daarnaast heeft de ontwikkeling van de rente in 2009 een positieve bijdrage geleverd. Voor Bpf GIL hebben credits in hoge mate bijgedragen aan de groei.

Tot slot heeft de risicoaverse grondhouding van de beleggingscommissie in haar adviezen aan het bestuur, die zijn oorsprong vond in de opvatting dat de extreme stijgingen in de rentemarkt en op de beurzen eerder de enorme volatiliteit onderstreepte dan dat het structureel economisch herstel bestendigde, bijgedragen aan het feit dat Bpf GIL sneller herstelt, dan voorzien was in het herstelplan.

#### **2. Duratie en renteafdekking**

In het verslagjaar is de renteafdekking verhoogd als opvolging van het bestuursbesluit van 23 maart 2009 om te kiezen voor een hogere mate van renteafdekking. Hoewel een verhoging van de renteafdekking een dempende werking kan hebben op de groei, is vanuit voorzichtigheid in overtuiging gekozen voor dit beleid waarbij het neerwaarts risico wordt beperkt. Er is besloten het

renteafdekkingspercentage te verhogen naar ongeveer 75% in afwachting van de ALM studie die voor 2010 gepland staat.

#### **3. Duurzaam beleggen**

Het actief migreren naar fondsen die duurzaam beleggen is in 2008 aangehouden vanwege de crisis. Inmiddels ontstaat er in de markt een algemene trend dat beheerders dit beleid moeten integreren, daarmee is de noodzaak om actief te migreren minder hoog en heeft de beleggingscommissie besloten in samenspraak met bestuur beleid van vermogensbeheerder af te wachten.

#### **4. Vermogensbeheer**

In het tweede halfjaar heeft de beleggingscommissie samen met het bestuur een evaluatie gemaakt van de performance van de vermogensbeheerder. De resultaten hiervan, geen betere performance op aandelen dan de benchmark, hebben geleid tot het principebesluit om in de loop van 2010 over te gaan van actief naar passief beheer van het vermogen wat in aandelen is belegd. Met actief beheer wordt geprobeerd de benchmark (het marktgemiddelde) te verslaan, terwijl met passief beheer de benchmark wordt gevolgd. Het bestuur van Bpf GIL verwacht dat passief beleggen tot lagere kosten leidt. Robeco doet niet aan passief beleggen, daarom zal Bpf GIL de aandelenportefeuille onderbrengen bij een andere vermogensbeheerder. Robeco blijft wel de obligaties van Bpf GIL beheren.

In het vierde kwartaal van 2009 is vervolgens een start gemaakt met de selectie van een tweede vermogensbeheerder. Voorts zijn binnen het bestuur afspraken gemaakt om tegelijkertijd met de invoering van deze vermogensbeheerwijziging ook de governance verder te verbeteren in lijn met de adviezen van de commissie Frijs.



# Verantwoordingsorgaan

## **Oordeel Verantwoordingsorgaan over het door het bestuur gevoerde beleid in 2009**

### **Informatieverstrekking en werkwijze 2009**

Op grond van de principes voor goed pensioenfondsbestuur heeft het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen (Bpf GIL) het verantwoordingsorgaan van Bpf GIL verzocht om een oordeel te geven over het door het bestuur gevoerde beleid in 2009.

In 2009 is het verantwoordingsorgaan driemaal bijeengekomen. Op 14 mei 2009 heeft een gezamenlijk overleg met het presidium en de deelnemersraad van Bpf GIL plaatsgevonden, waarin het jaarwerk 2008 door de adviseurs is toegelicht. Naderhand heeft het verantwoordingsorgaan een oordeel geformuleerd over het door het bestuur van Bpf GIL gevoerde beleid over 2008. Dit oordeel en de reactie van het bestuur is gepubliceerd in het jaarverslag over 2008 en is verschenen op de website van Bpf GIL: [www.bpf-gil.nl](http://www.bpf-gil.nl).

Op 18 september 2009 heeft het verantwoordingsorgaan zich laten informeren door de beleggingscommissie over de wijze waarop het fonds belegt en welke afwegingen daarbij worden gemaakt. Tot slot hebben het verantwoordingsorgaan en het presidium van Bpf GIL gezamenlijk vergaderd op 3 december 2009. In deze vergadering zijn de in een eerder stadium geformuleerde aandachtspunten voor 2009 voor het verantwoordingsorgaan besproken.

### **Oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2009**

Het verantwoordingsorgaan is van oordeel dat het bestuur van Bpf GIL haar taken in 2009 naar behoren heeft uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan baseert haar oordeel mede op de uitvoerige informatie welke haar door het bestuur is verstrekt. Naast de verslagen van de bestuursvergaderingen, heeft het verantwoordingsorgaan inzicht gekregen in o.a. de besluitenlijst, de diverse concept jaar-

stukken over 2009 van zowel actuarissen als accountant. Hierop is aan het verantwoordingsorgaan een uitvoerige toelichting gegeven tijdens de gezamenlijke vergadering met het presidium van Bpf GIL op 20 mei 2010, in aanwezigheid van de certificerend actuaire, de adviserend actuaire, AZL en de accountant.

### **Financiële positie Bpf GIL**

Het verantwoordingsorgaan constateert dat ultimo 2009 sprake is van een verbetering van dekkingsgraad en dat er geen sprake is van een dekkingstekort en een reserve-tekort bij Bpf GIL. Het, door het bestuur van Bpf GIL geprognosticeerde herstel in het herstelplan wordt ruim gehaald. De dekkingsgraad bedraagt per 31-12-2009 111,9%, waarmee deze licht boven de vereiste dekkingsgraad van 111,7% uitkomt.

### **Premiebeleid**

Het verantwoordingsorgaan heeft vastgesteld dat de premie heeft bijgedragen aan het herstel van Bpf GIL.

### **Toeslagbeleid**

Het verantwoordingsorgaan heeft vervolgens geconstateerd dat per 1 januari 2009 geen toeslag is verleend door het bestuur aan actieven en inactieven. Per 1 januari 2010 is eveneens geen toeslag verleend, omdat de ontwikkeling van inflatie (0,1%) en CAO (0%) daartoe geen aanleiding gaven. Het verantwoordingsorgaan stelt vast dat het bestuur heeft gehandeld conform het in de ABTN vastgelegde toeslagenbeleid.

### **Beleggingsbeleid**

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het beleggingsbeleid van Bpf GIL in 2009 veel aandacht heeft gekregen van het bestuur van Bpf GIL, met name om meer inzicht te krijgen in de kosten. Het beleggingsbeleid heeft in 2009 in belangrijke mate bijgedragen aan het herstel van de financiële positie.

Het bestuur heeft in 2009 besloten om de zakelijke waarden bij een andere vermogensbeheerder passief te gaan beleggen. Het verantwoordingsorgaan acht dit een verstandig besluit, gelet op de transparantie van de huidige markt en vanuit het perspectief van kostenbeheersing die het bestuur met passief beleggen wil bereiken.

#### **Uitbestedingsbeleid**

Aangaande het toezicht van het bestuur op de uitbestede activiteiten aan AZL en Robeco is het verantwoordingsorgaan van mening dat het bestuur de zaken goed op orde heeft.

#### **Handhavingsbeleid**

Het verantwoordingsorgaan constateert dat het handhavingsbeleid de aandacht van het bestuur heeft. Het verantwoordingsorgaan verwacht dat het bestuur, gelet op het belang van de strikte naleving van de verplichtstelling en het belang van uniformiteit van de arbeidsvoorwaarde pensioen in de bedrijfstak, ook in 2010 voldoende aandacht blijft besteden aan het handhavingsbeleid.

#### **Communicatiebeleid**

Het verantwoordingsorgaan heeft uit de bestuursstukken opgemaakt dat het bestuur van Bpf GIL het communicatiebeleid in 2010 zal herzien. Het verantwoordingsorgaan zal zich in 2010 nader verdiepen in het communicatiebeleid.

#### **Certificerend actuaris**

Voorts constateert het verantwoordingsorgaan dat de certificerend actuaris heeft gerapporteerd dat door Bpf GIL is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De certificerend actuaris heeft geconstateerd dat de technische voorzieningen toereikend zijn vastgesteld.

Het eigen vermogen van Bpf GIL was op 31 december 2009 hoger dan het wettelijke minimaal vereiste eigen vermogen en het wettelijke vereiste eigen vermogen, waardoor er op dat moment geen sprake meer was van een dekkingstekort. Hierdoor is de vermogenspositie van Bpf GIL voldoende.

#### **Accountant**

Ook stelt het verantwoordingsorgaan vast dat de externe accountant heeft geoordeeld dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Bpf GIL per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met boek 2, titel 9, van het Burgerlijk Wetboek. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven bij de jaarrekening.

#### **Visie werkwijze verantwoordingsorgaan**

Tot slot is het verantwoordingsorgaan tot de conclusie gekomen dat de gevolgde werkwijze van het verantwoordingsorgaan enigszins aanpassing behoeft teneinde de kwantiteit van de aangeboden informatie niet ten koste te laten gaan van de kwaliteit van haar taken. Het verantwoordingsorgaan heeft het bestuur daarom verzocht om haar aansluitend aan de bestuursvergaderingen te informeren over de besproken onderwerpen, zodat het verantwoordingsorgaan zich hierover tijdig een oordeel kan vormen en zo nodig direct toelichting op het uitgestippelde beleid kan vragen aan het bestuur. Vervolgens acht het verantwoordingsorgaan het wenselijk om eens per jaar aansluitend aan een bestuursvergadering overleg te voeren met het voltallige bestuur om zich zodoende een oordeel te vormen over het gevoerde en voorgenomen beleid. E.e.a. zou, samen met de informatieve bijeenkomsten met het presidium, moeten leiden tot een evenwichtiger oordeelsvorming.

#### **Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2009**

Het bestuur van Bpf GIL heeft met genoegen kennis genomen van het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het door het bestuur gevoerde beleid in 2009 en over de afzonderlijke onderdelen. Het bestuur zal zich inspannen om ook voor de komende jaren een goed en verantwoord beleid te voeren.

Met het verantwoordingsorgaan zal overlegd worden hoe het overleg tussen dit orgaan en het bestuur –gezien de gemaakte opmerkingen met betrekking tot de visie en de werkwijze– beter gestalte krijgen, zodat dit tegemoet komt aan de wens van het verantwoordingsorgaan.



Utrecht, 14 juni 2010

Het bestuur

E. Fischer  
(werkgeversvoorzitter)

J.A.M. Bergervoet  
(werknemersvoorzitter)



# Jaarrekening

**Balans per 31 december**

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

| <b>Activa</b>                                      | <b>2009</b>    | <b>2008</b>    |
|----------------------------------------------------|----------------|----------------|
| <b>Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]</b> |                |                |
| Zakelijke waarden                                  | 107.033        | 86.797         |
| Vastrentende waarden                               | 357.698        | 305.543        |
| Derivaten                                          | 131            | 4.963          |
|                                                    | <b>464.862</b> | <b>397.303</b> |
| <b>Vorderingen en overlopende activa [2]</b>       | <b>1.759</b>   | <b>2.835</b>   |
| <b>Liquide middelen [3]</b>                        | <b>4.088</b>   | <b>1.458</b>   |
| <b>Totaal activa</b>                               | <b>470.709</b> | <b>401.596</b> |

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

| <b>Passiva</b>                                          | <b>2009</b>    | <b>2008</b>    |
|---------------------------------------------------------|----------------|----------------|
| <b>Reserves [4]</b>                                     |                |                |
| Vrije reserve                                           | -3.766         | -65.258        |
| Reserve premie-egalisatie overgangsregeling prepensioen | 8.529          | 0              |
| Reserve premie-egalisatie overgangsregelingen           | 0              | 29.815         |
| Reserve beleggingsrisico's                              | 48.241         | 49.801         |
| Toeslagreserve                                          | 4.463          | 0              |
|                                                         | <b>57.467</b>  | <b>14.358</b>  |
| <b>Technische voorzieningen [5]</b>                     |                |                |
| Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening       | <b>412.503</b> | <b>386.669</b> |
| <b>Kortlopende schulden en overlopende passiva [6]</b>  | <b>739</b>     | <b>569</b>     |
| <b>Totaal passiva</b>                                   | <b>470.709</b> | <b>401.596</b> |

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

## Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

|                                                                      | 2009           | 2008            |
|----------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|
| <b>Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds [7]</b>           |                |                 |
| Directe beleggingsopbrengsten                                        | 4.824          | 5.299           |
| Indirecte beleggingsopbrengsten                                      | 37.207         | -11.251         |
| Kosten van vermogensbeheer                                           | -1.396         | -722            |
|                                                                      | <b>40.635</b>  | <b>-6.674</b>   |
| <b>Bijdragen van werkgevers en werknemers [8]</b>                    | <b>35.926</b>  | <b>34.249</b>   |
| <b>Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten [9]</b>       | <b>8.367</b>   | <b>9.547</b>    |
| <b>Pensioenuitkeringen[10]</b>                                       | <b>-14.038</b> | <b>-12.562</b>  |
| <b>Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening[11]</b> |                |                 |
| Inkoop backservice- en comingservice aanspraken                      | -26.960        | -17.540         |
| Toevoeging in verband met kosten                                     | -539           | -351            |
| Overgenomen pensioenverplichtingen                                   | -9.876         | -10.633         |
| Benodigde interesttoevoeging (1 jaars-rente)                         | -10.474        | -13.984         |
| Uitkeringen                                                          | 14.153         | 12.603          |
| Overgedragen pensioenverplichtingen                                  | 963            | 1.832           |
| Vrijgevallen voor kosten                                             | 270            | 243             |
| Resultaat op kanssystemen                                            | 1.805          | 1.261           |
| Wijziging rentetermijnstructuur                                      | 22.933         | -78.402         |
| Dotatie voorziening voor zieken                                      | 0              | -1.960          |
| Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden                      | -18.141        | 0               |
| Correcties en overige mutaties                                       | 32             | 292             |
|                                                                      | <b>-25.834</b> | <b>-106.639</b> |
| <b>Pensioenuitvoerings- en administratiekosten[12]</b>               | <b>-1.737</b>  | <b>-1.607</b>   |
| <b>Overige baten en lasten[13]</b>                                   | <b>-210</b>    | <b>-11</b>      |
| <b>Saldo van baten en lasten</b>                                     | <b>43.109</b>  | <b>-83.697</b>  |

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

|                                                         | 2009          | 2008           |
|---------------------------------------------------------|---------------|----------------|
| <b>Bestemming van het saldo</b>                         |               |                |
| Vrije reserve                                           | 31.677        | -84.491        |
| Reserve premie-egalisatie overgangsregeling prepensioen | 8.529         | 0              |
| Reserve premie-egalisatie overgangsregelingen           | 0             | 223            |
| Reserve beleggingsrisico's                              | -1.560        | 2.385          |
| Toeslagreserve                                          | 4.463         | -1.814         |
|                                                         | <b>43.109</b> | <b>-83.697</b> |

## Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

|                                              | 2009            | 2008            |
|----------------------------------------------|-----------------|-----------------|
| <b>Pensioenactiviteiten</b>                  |                 |                 |
| <b>Ontvangsten</b>                           |                 |                 |
| Premiebijdragen van werkgevers en werknemers | 36.447          | 33.993          |
| Overgenomen pensioenverplichtingen           | 9.049           | 4.820           |
| Overige                                      | 271             | 970             |
|                                              | <b>45.767</b>   | <b>39.783</b>   |
| <b>Uitgaven</b>                              |                 |                 |
| Uitgekeerde pensioenen                       | -14.016         | -12.513         |
| Overgedragen pensioenverplichtingen          | -762            | -1.595          |
| Pensioenuitvoerings- en administratiekosten  | -1.705          | -1.588          |
| Mutatie dubieuze debiteuren                  | -225            | 0               |
|                                              | <b>-16.708</b>  | <b>-15.696</b>  |
| <b>Beleggingsactiviteiten</b>                |                 |                 |
| <b>Ontvangsten</b>                           |                 |                 |
| Directe beleggingsopbrengsten                | 4.855           | 9.004           |
| Verkopen en aflossingen beleggingen          | 75.718          | 294.973         |
| Overige                                      | 168             | 0               |
|                                              | <b>80.741</b>   | <b>303.977</b>  |
| <b>Uitgaven</b>                              |                 |                 |
| Aankopen beleggingen                         | -105.772        | -332.402        |
| Kosten van vermogensbeheer                   | -1.396          | -722            |
| Overige                                      | -2              | -169            |
|                                              | <b>-107.170</b> | <b>-333.293</b> |
| <b>Mutatie geldmiddelen</b>                  | <b>2.630</b>    | <b>-5.229</b>   |
| <b>Saldo geldmiddelen 1 januari</b>          | <b>1.458</b>    | <b>6.687</b>    |
| <b>Saldo geldmiddelen 31 december</b>        | <b>4.088</b>    | <b>1.458</b>    |



## Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

### Algemeen

#### *Toepassing Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving*

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen heeft bij de samenstelling van dit jaarverslag de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving toegepast, overeenkomstig Titel 9, Boek 2 BW.

### Waardering

#### *Algemene grondslagen*

Alle activa en passiva zijn gewaardeerd tegen de kostprijs, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld. Voor kortlopende vorderingen en schulden wordt de kostprijs geacht een redelijke benadering te zijn van de reële waarde.

#### *Buitenlandse valuta*

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend tegen de ultimo jaar geldende koersen.

#### *Aandelen*

De aandelen worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo boekjaar.

#### *Obligaties*

De obligaties worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo boekjaar.

#### *Derivaten*

Derivaten worden opgenomen tegen hun actuele waarde.

#### *Vrije reserve*

Alle middelen worden, voor zover niet benodigd voor de volstorting van de reserve beleggingsrisico's en de reserve premie-egaliseringsprepensioen, toegevoegd c.q. onttrokken aan de vrije reserve.

#### *Reserve Premie-egaliseringsovergangsregeling prepensioen*

Ten behoeve van de deelnemers aan pensioenregeling II, die werkzaam zijn in de branche Groothandel in Levensmiddelen sedert 1 januari 1997 maar nog

geen 37 dienstjaren opgebouwd hebben, bestaat de mogelijkheid dat zij aanspraak op extra deelnemersjaren kunnen maken, mits zij werkzaam blijven binnen de branche tot hun prepensioenleeftijd en premie betalen vanaf 1 januari 2001. Om die aanspraken ook te kunnen financieren storten de ondernemingen extra gelden in het pensioenfonds die deze aanspraken moeten kunnen dekken. Indien de uiteindelijke aanspraken de premie-opbrengsten overtreffen zal dit overschot onttrokken moeten worden aan deze opgebouwde reserve.

#### *Reserve beleggingsrisico's*

De reserve beleggingsrisico's wordt vastgesteld conform de in de ABTN omschreven methode.

De reserve wordt door de actuaris berekend.

#### *Toeslagreserve*

De toeslagreserve wordt gevoed door een door het bestuur vast te stellen dotatie. Tevens wordt er intrest toegevoegd aan de toeslagreserve op basis van 4% per jaar. De omvang van de toeslagreserve is gemaximeerd op 5% van de voorziening pensioenverplichtingen voor actieve deelnemers.

De onttrekkingen uit de toeslagreserve bestaan uit de koopsommen die nodig zijn voor de (gedeeltelijke) verhoging van de opgebouwde aanspraken van de betreffende actieve deelnemers, conform het beleid van het pensioenfonds zoals weergegeven in de Abtn van het pensioenfonds.

#### *Voorziening pensioenverplichtingen*

De VPV is, evenals vorig jaar, gelijk aan de actuariële contante waarde van de opgebouwde, premievrije en ingegane pensioenen. Bij de vaststelling van de VPV is uitgegaan van marktwaardering. Dit houdt onder andere in dat gerekend is met de termijnstructuur van de actuele nominale marktrente zoals gepubliceerd door DNB.

De pensioenverplichtingen worden berekend volgens overlevingskansen van een generatietafel 2005-2050 inclusief toepassing sterftetrend. Voorheen werd gebruik gemaakt van de overlevingstafel GBM/GBV 1995-2000 zonder toepassing sterftetrend.

### ***Schattingswijziging***

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in 2010 het besluit genomen om (vooruitlopend op de nieuw te publiceren Prognosetafel van het Actuariel Genootschap) bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2009 rekening te houden met een opslag voor actuele sterfteontwikkelingen van 4,6 %.

## **Resultaatbepaling**

### ***Algemeen***

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

### ***Directe beleggingsopbrengsten***

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst verminderd met de kosten; bij de zakelijke waarden wordt, voor wat betreft de aandelen, hieronder verstaan het bruto-dividend, voor aftrek van dividendbelasting, verminderd met de kosten. De intresten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

### ***Indirecte beleggingsopbrengsten***

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen, leningen op schuldbekentenis en obligaties;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

### ***Kosten van vermogensbeheer***

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

De keuze voor het beleggen in beleggingsfondsen heeft geleid tot lagere beleggingskosten in de winst- en verliesrekening van Bpf GIL. In de beleggingsfondsen worden echter wel kosten gemaakt die direct ten laste van de betreffende fondsen worden gebracht.

## Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

### Activa

#### [1] Beleggingen voor risico pensioenfondsen

| Categorie                     | Stand<br>ultimo<br>2008 | Aankopen/<br>verstrek-<br>kingen | Verkopen<br>(af)lossingen | Gerealiseerde<br>koers-<br>verschillen | Niet<br>gerealiseerde<br>koers-<br>verschillen | Stand<br>ultimo<br>2009 |
|-------------------------------|-------------------------|----------------------------------|---------------------------|----------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>Zakelijke waarden</b>      |                         |                                  |                           |                                        |                                                |                         |
| Aandelen                      | 86.797                  | 39.764                           | -43.069                   | 2.920                                  | 20.621                                         | 107.033                 |
| <b>Vastrentende waarden</b>   |                         |                                  |                           |                                        |                                                |                         |
| Obligaties                    | 305.543                 | 66.011                           | -28.318                   | 761                                    | 13.701                                         | 357.698                 |
| <b>Derivaten</b>              |                         |                                  |                           |                                        |                                                |                         |
| FX contracten                 | 4.963                   | 0                                | -2.948                    | -2.015                                 | 131                                            | 131                     |
| Valutaverschillen banken      | 0                       | 0                                | -1.088                    | 1.088                                  | 0                                              | 0                       |
|                               | 4.963                   | 0                                | -4.036                    | -927                                   | 131                                            | 131                     |
| <b>Totaal belegd vermogen</b> | <b>397.303</b>          | <b>105.775</b>                   | <b>-75.423</b>            | <b>2.754</b>                           | <b>34.453</b>                                  | <b>464.862</b>          |

#### [2]

#### Vorderingen en overlopende activa

|                                                 | 2009         | 2008         |
|-------------------------------------------------|--------------|--------------|
| Premies                                         | 575          | 1.180        |
| Lopende intrest en dividend                     |              |              |
| – Vastrentende waarden                          | 0            | 0            |
| – Liquide middelen                              | 5            | 204          |
|                                                 | 5            | 204          |
| Terugvorderbare dividendbelasting               | 1            | 2            |
| Beleggingen                                     | 1.152        | 1.447        |
| Overige vorderingen                             | 26           | 2            |
|                                                 | 1.179        | 1.451        |
| <b>Totaal vorderingen en overlopende activa</b> | <b>1.759</b> | <b>2.835</b> |

|                |                                                                | 2009          | 2008           |
|----------------|----------------------------------------------------------------|---------------|----------------|
| [3]            | <b>Liquide middelen</b>                                        |               |                |
|                | Depotbanken                                                    | 0             | 0              |
|                | ING Bank N.V.                                                  | 4.088         | 1.458          |
|                |                                                                | <b>4.088</b>  | <b>1.458</b>   |
| <b>Passiva</b> |                                                                |               |                |
| [4]            | <b>Reserves</b>                                                |               |                |
|                | <b>Vrije reserve</b>                                           |               |                |
|                | Stand per 1 januari                                            | -65.258       | 19.233         |
|                | Saldobestemming boekjaar                                       | 31.677        | -84.491        |
|                | Vrijval reserve premie-egalisatie overgangsregelingen          | 29.815        | 0              |
|                | <b>Stand per 31 december</b>                                   | <b>-3.766</b> | <b>-65.258</b> |
|                | <b>Reserve premie-egalisatie overgangsregeling prepensioen</b> |               |                |
|                | Stand per 1 januari                                            | 0             | 0              |
|                | Saldobestemming boekjaar                                       | 8.529         | 0              |
|                | <b>Stand per 31 december</b>                                   | <b>8.529</b>  | <b>0</b>       |
|                | <b>Reserve premie-egalisatie overgangsregelingen</b>           |               |                |
|                | Stand per 1 januari                                            | 29.815        | 29.592         |
|                | Saldobestemming boekjaar                                       | 0             | 223            |
|                | Vrijval naar vrije reserve                                     | -29.815       | 0              |
|                | <b>Stand per 31 december</b>                                   | <b>0</b>      | <b>29.815</b>  |
|                | <b>Reserve beleggingsrisico's</b>                              |               |                |
|                | Stand per 1 januari                                            | 49.801        | 47.416         |
|                | Saldobestemming boekjaar                                       | -1.560        | 2.385          |
|                | <b>Stand per 31 december</b>                                   | <b>48.241</b> | <b>49.801</b>  |
|                | <b>Toeslagreserve</b>                                          |               |                |
|                | Stand per 1 januari                                            | 0             | 1.814          |
|                | Saldobestemming boekjaar                                       | 4.463         | -1.814         |
|                | <b>Stand per 31 december</b>                                   | <b>4.463</b>  | <b>0</b>       |
|                | <b>Totaal eigen vermogen</b>                                   | <b>57.467</b> | <b>14.358</b>  |

|                                                                                                                                                                                                       | 2009    |        | 2008    |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|---------|--------|
| Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt                                                                                                                                                          | 19.900  | 104,8% | 18.340  | 105,0% |
| Het vereist eigen vermogen bedraagt                                                                                                                                                                   | 48.241  | 111,7% | 49.801  | 112,9% |
| De dekkingsgraad is                                                                                                                                                                                   |         | 111,9% |         | 103,7% |
| De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen (minus reserve premie-egalisatie overgangsregeling prepensioen) gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds. |         |        |         |        |
| Technische voorzieningen                                                                                                                                                                              |         |        |         |        |
| Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening                                                                                                                                                     |         |        |         |        |
| De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is als volgt opgebouwd                                                                                                                           |         |        |         |        |
| – Actieve deelnemers                                                                                                                                                                                  | 160.169 |        | 154.185 |        |
| – Gewezen deelnemers                                                                                                                                                                                  | 136.397 |        | 132.533 |        |
| – Pensioengerechtigden                                                                                                                                                                                | 115.937 |        | 99.951  |        |
| Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening                                                                                                                                              | 412.503 |        | 386.669 |        |
| Eigen rekening                                                                                                                                                                                        |         |        |         |        |
| Stand per 1 januari                                                                                                                                                                                   | 386.669 |        | 280.030 |        |
| Inkoop backservice- en comingservice aanspraken                                                                                                                                                       | 26.960  |        | 17.540  |        |
| Toevoeging in verband met kosten                                                                                                                                                                      | 539     |        | 351     |        |
| Overgenomen pensioenverplichtingen                                                                                                                                                                    | 9.876   |        | 10.633  |        |
| Benodigde interesttoevoeging (1 jaars-rente)                                                                                                                                                          | 10.474  |        | 13.984  |        |
| Uitkeringen                                                                                                                                                                                           | -14.153 |        | -12.603 |        |
| Overgedragen pensioenverplichtingen                                                                                                                                                                   | -963    |        | -1.832  |        |
| Vrijgevallen voor kosten                                                                                                                                                                              | -270    |        | -243    |        |
| Resultaat op kanssystemen                                                                                                                                                                             | -1.805  |        | -1.261  |        |
| Wijziging rentetermijnstructuur                                                                                                                                                                       | -22.933 |        | 78.402  |        |
| Dotatie voorziening voor zieken                                                                                                                                                                       | 0       |        | 1.960   |        |
| Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden                                                                                                                                                       | 18.141  |        | 0       |        |
| Correcties en overige mutaties                                                                                                                                                                        | -32     |        | -292    |        |
| Stand per 31 december                                                                                                                                                                                 | 412.503 |        | 386.669 |        |

[6]

**Kortlopende schulden en overlopende passiva**

|                                     | 2009       | 2008       |
|-------------------------------------|------------|------------|
| Vooruitontvangen waardeoverdrachten | 0          | 79         |
| Administratiekosten                 | 0          | 57         |
| Accountantskosten                   | 26         | 30         |
| Actuariskosten                      | 88         | 85         |
| Loonheffing en sociale premies      | 312        | 291        |
| Vooruitontvangen bijdragen          | 196        | 0          |
| Overige                             | 117        | 27         |
|                                     | <b>739</b> | <b>569</b> |

## Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

### Bezoldiging bestuursleden

De leden van het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan van Bpf GIL hebben in 2009 een vacatievergoeding ontvangen van € 260,- per vergadering, verblijfkosten van € 16,- per vergadering en een reiskostenvergoeding van € 0,27 per kilometer.

### Personeel

Gedurende het boekjaar 2009 had Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen geen personeelsleden in dienst.

### Baten en lasten

#### [7] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds

|                                               | 2009          | 2008           |
|-----------------------------------------------|---------------|----------------|
| <b>Directe beleggingsopbrengsten</b>          |               |                |
| Zakelijke waarden                             | 2.276         | 2.843          |
| Vastrentende waarden                          | 0             | 231            |
| Beheervergoedingen institutionele fondsen     | 1.633         | 1.235          |
| <b>Subtotaal</b>                              | <b>3.909</b>  | <b>4.309</b>   |
| Liquide middelen                              | 86            | 343            |
| Bijdragen van werkgevers en werknemers        | 32            | 58             |
| FVP bijdragen                                 | 5             | 3              |
| Waardeoverdrachten                            | 801           | 586            |
| Overige                                       | -9            | 0              |
| <b>Totaal directe beleggingsopbrengsten</b>   | <b>4.824</b>  | <b>5.299</b>   |
| <b>Indirecte beleggingsopbrengsten</b>        |               |                |
| • Gerealiseerde resultaten                    |               |                |
| – Zakelijke waarden                           | 2.920         | -4.863         |
| – Vastrentende waarden                        | 761           | 1.371          |
| – Derivaten                                   | -927          | -7.513         |
|                                               | <b>2.754</b>  | <b>-11.005</b> |
| • Ongerealiseerde resultaten                  |               |                |
| – Zakelijke waarden                           | 20.621        | -40.410        |
| – Vastrentende waarden                        | 13.701        | 35.201         |
| – Derivaten                                   | 131           | 4.963          |
|                                               | <b>34.453</b> | <b>-246</b>    |
| <b>Totaal indirecte beleggingsopbrengsten</b> | <b>37.207</b> | <b>-11.251</b> |

|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     | 2009          | 2008          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|---------------|---------------|
| <b>Kosten van vermogensbeheer</b>                                                                                                                                                                                                                        |                                                     |               |               |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Beheerloon                                          | -1.316        | -646          |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Bewaarloon                                          | -80           | -76           |
| <b>Totaal kosten vermogensbeheer</b>                                                                                                                                                                                                                     |                                                     | <b>-1.396</b> | <b>-722</b>   |
| <b>Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds</b>                                                                                                                                                                                            |                                                     | <b>40.635</b> | <b>-6.674</b> |
| <b>[8]</b>                                                                                                                                                                                                                                               | <b>Bijdragen van werkgevers en werknemers</b>       |               |               |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Diverse pensioenregelingen werkgever                | 23.764        | 22.690        |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Diverse pensioenregelingen werknemer                | 11.881        | 11.344        |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Bijdrage FVP regeling                               | 281           | 215           |
|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     | <b>35.926</b> | <b>34.249</b> |
| De premiebijdragen van werkgevers en werknemers geboren op of na 1-1-1950 plus toetreders vanaf 1-1-2006, bedragen in totaliteit 25% (2008: 25%) van de pensioengrondslag. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord. |                                                     |               |               |
| Voor werknemers geboren vóór 1-1-1950 bedraagt de premiebijdrage in totaliteit 19,5% van de pensioengrondslag en 7,5% van het pensioengevend salaris voor de prepensioenregeling (2008: 19,5 resp. 7,5%).                                                |                                                     |               |               |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Kostendeekkende premie                              | 32.881        | 21.963        |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Gedempte kostendeekkende premie                     | 28.541        | 25.750        |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | Feitelijke premie                                   | 35.926        | 34.249        |
| De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:                                                                                                                                                                                                     |                                                     |               |               |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – actuarieel benodigd                               | 26.960        | 17.540        |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – in premie begrepen bedrag voor directe kosten     | 1.840         | 1.757         |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – in premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten | 539           | 351           |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – benodigde solvabiliteitsopslag                    | 3.542         | 2.315         |
|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     | <b>32.881</b> | <b>21.963</b> |
| De gedempte premie is als volgt samengesteld:                                                                                                                                                                                                            |                                                     |               |               |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – actuarieel benodigd                               | 23.190        | 20.827        |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – in premie begrepen bedrag voor directe kosten     | 1.840         | 1.757         |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – in premie begrepen bedrag voor toekomstige kosten | 464           | 417           |
|                                                                                                                                                                                                                                                          | – benodigde solvabiliteitsopslag                    | 3.047         | 2.749         |
|                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                     | <b>28.541</b> | <b>25.750</b> |



|                                                                                                                                   |                                                                  | 2009           | 2008            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|----------------|-----------------|
| Bij de bepaling van de aan het boekjaar toe te rekenen premie is rekening gehouden met verleende premiekortingen en/of toeslagen. |                                                                  |                |                 |
| In het boekjaar is evenals vorig boekjaar geen korting verstrekt.                                                                 |                                                                  |                |                 |
| [9]                                                                                                                               | <b>Saldo van overdrachten van rechten</b>                        |                |                 |
|                                                                                                                                   | Overgenomen pensioenverplichtingen                               | 9.129          | 11.142          |
|                                                                                                                                   | Overgedragen pensioenverplichtingen                              | -762           | -1.595          |
|                                                                                                                                   |                                                                  | <b>8.367</b>   | <b>9.547</b>    |
| [10]                                                                                                                              | <b>Pensioenuitkeringen</b>                                       |                |                 |
|                                                                                                                                   | Ouderdomspensioen                                                | -6.008         | -5.217          |
|                                                                                                                                   | Prepensioen                                                      | -5.444         | -5.020          |
|                                                                                                                                   | Partnerpensioen                                                  | -2.000         | -1.829          |
|                                                                                                                                   | Wezenpensioen                                                    | -37            | -38             |
|                                                                                                                                   | Afkoopsommen                                                     | -549           | -458            |
|                                                                                                                                   |                                                                  | <b>-14.038</b> | <b>-12.562</b>  |
| [11]                                                                                                                              | <b>Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening</b> |                |                 |
|                                                                                                                                   | Inkoop backservice- en comingservice aanspraken                  | -26.960        | -17.540         |
|                                                                                                                                   | Toevoeging in verband met kosten                                 | -539           | -351            |
|                                                                                                                                   | Overgenomen pensioenverplichtingen                               | -9.876         | -10.633         |
|                                                                                                                                   | Benodigde intresttoevoeging (1 jaars-rente)                      | -10.474        | -13.984         |
|                                                                                                                                   | Uitkeringen                                                      | 14.153         | 12.603          |
|                                                                                                                                   | Overgedragen pensioenverplichtingen                              | 963            | 1.832           |
|                                                                                                                                   | Vrijgevallen voor kosten                                         | 270            | 243             |
|                                                                                                                                   | Resultaat op kanssystemen                                        | 1.805          | 1.261           |
|                                                                                                                                   | Wijziging rentetermijnstructuur                                  | 22.933         | -78.402         |
|                                                                                                                                   | Dotatie voorziening voor zieken                                  | 0              | -1.960          |
|                                                                                                                                   | Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden                  | -18.141        | 0               |
|                                                                                                                                   | Correcties en overige mutaties                                   | 32             | 292             |
|                                                                                                                                   |                                                                  | <b>-25.834</b> | <b>-106.639</b> |

|             |                                                           | 2009          | 2008           |
|-------------|-----------------------------------------------------------|---------------|----------------|
| <b>[12]</b> | <b>Pensioenuitvoerings- en administratiekosten</b>        |               |                |
|             | Administratie                                             | -1.196        | -1.134         |
|             | Accountant (controle jaarrekening)                        | -27           | -27            |
|             | Accountant (overige dienstverlening)                      | -7            | 0              |
|             | Accountant (overige assurance)                            | -2            | 0              |
|             | Adviserend actuaris                                       | -253          | -252           |
|             | Certificerend actuaris                                    | -25           | -46            |
|             | Jurist                                                    | 0             | -24            |
|             | De Nederlandsche Bank                                     | -35           | -34            |
|             | Bestuur                                                   | -53           | -37            |
|             | Vergaderkosten                                            | -25           | -15            |
|             | Contributie VB                                            | -18           | -16            |
|             | Pensioenregister                                          | 0             | -5             |
|             | Overige kosten                                            | -96           | -17            |
|             | <b>Totaal Pensioenuitvoerings- en administratiekosten</b> | <b>-1.737</b> | <b>-1.607</b>  |
| <b>[13]</b> | <b>Overige baten en lasten</b>                            |               |                |
|             | Diversen                                                  | <b>-210</b>   | <b>-11</b>     |
|             | <b>Saldo van baten en lasten</b>                          | <b>43.109</b> | <b>-83.697</b> |
|             |                                                           | 2009          | 2008           |
|             | <b>Actuariële analyse van het saldo</b>                   |               |                |
|             | Wijziging rentetermijnstructuur                           | 22.933        | -78.402        |
|             | Beleggingsopbrengsten                                     | 30.161        | -20.658        |
|             | Bijdragen                                                 | 22.888        | 14.601         |
|             | Waardeoverdrachten                                        | -546          | 746            |
|             | Kosten                                                    | 373           | 393            |
|             | Uitkeringen                                               | 115           | 41             |
|             | Kanssystemen                                              | 1.805         | 1.691          |
|             | Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden           | -18.141       | 0              |
|             | Diversen                                                  | -16.479       | -2.109         |
|             |                                                           | <b>43.109</b> | <b>-83.697</b> |

Utrecht, 14 juni 2010

Het bestuur

E. Fischer  
(werkgeversvoorzitter)

J.A.M. Bergervoet  
(werknemersvoorzitter)

# Overige gegevens

## Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

## Financiering

### Toeslagbeleid

De indexatie van de opgebouwde ouderdomspensioenen en de indexatie van de premievrije- en ingegane pensioenaanspraken worden in alle gevallen voorwaardelijk toegekend, voor zover de middelen van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toelaten. Het bestuur houdt bij de bepaling van de toelaatbaarheid van indexatie een aantal voorwaarden in acht die nader omschreven zijn in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van het pensioenfonds.

### Premiebeleid

Inzake het premiebeleid kent het fonds een aantal specifieke rapportages. Op basis van een periodiek uitgevoerde ALM-studie (gemiddeld eens in de vijf jaar) worden de mogelijke scenario's voor het lange termijn premie- en beleggingsbeleid van het fonds vastgesteld. Het fondsbestuur heeft in 2009 een nieuwe ALM-studie uit laten voeren. Daarnaast stelt de actuaris jaarlijks een notitie op ten behoeve van de premievaststelling voor de korte termijn (= het volgende boekjaar).

Aan de hand van beide rapportages maakt het bestuur inschattingen over de te verwachten financiële positie van het fonds en wordt het premiebeleid vastgesteld.

## Resultaatbestemming

### Bepalingen omtrent de resultaatbestemming

Volgens artikel 13 van de statuten dient de jaarrekening een zodanig inzicht te geven, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de grootte, de samenstelling en de aanwending van het vermogen, alsmede omtrent het behaalde resultaat.

Conform hoofdstuk 4 van de ABTN dienen de jaarresultaten te worden toegevoegd aan de reserves.

### Resultaatverdeling

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2009 als volgt te verdelen:

|                                                           | 2009          |
|-----------------------------------------------------------|---------------|
| Vrije reserve                                             | 31.677        |
| Reserve premie-egaliserings overgangsregeling prepensioen | 8.529         |
| Reserve beleggingsrisico's                                | -1.560        |
| Toeslagreserve                                            | 4.463         |
|                                                           | <hr/>         |
|                                                           | <b>43.109</b> |

In het jaarverslag van Bpf GIL over boekjaar 2008 is in de balans een premie-egaliseringsreserve opgenomen ter grootte van circa € 30 miljoen. Deze reserve geeft geen reëel beeld van de werkelijk benodigde reserve ten aanzien van de prepensioenovergangsregeling. De hoogte van deze reserve is namelijk nog gebaseerd op de overgangsregeling zoals deze bestond vóór 1 januari 2006. Hierbij werd ervan uitgegaan dat iedere deelnemer die aan bepaalde voorwaarden voldoet, aanspraak zou kunnen maken op aanvullend prepensioen uit hoofde van de

prepensioenovergangsregeling. Per 1 januari 2006 is voor deelnemers die hiervoor in aanmerking zouden komen en die geboren zijn op of na 1 januari 1950 de prepensioenovergangsregeling niet meer van toepassing.

Tevens is de grootte van deze reserve gebaseerd op verouderde uitgangspunten. In 2009 is een schatting gemaakt van de verwachte lasten uit hoofde van de prepensioenovergangsregeling. Vervolgens zijn deze lasten, na overleg met CAO-partijen, in een bestemde reserve, de reserve premie-egalisatie overgangsregeling prepensioen, opgenomen die wordt afgescheiden van het vermogen van Bpf GIL. De bestemde reserve wordt ook buiten beschouwing gelaten bij de berekening van de dekkinggraad van Bpf GIL.

### **Uitvoering**

De bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van het fonds en in het reglement. De verdeling van de bevoegdheden tussen het fonds, de vermogensbeheerder en de administrateur zijn contractueel vastgelegd. De administratie van het belegd vermogen is neergelegd bij de vermogensbeheerder van het fonds, Robeco Institutional Asset Management B.V. De deelnemers- en uitkeringsadministratie van het pensioenfonds is opgedragen aan AZL N.V.

## Actuariële verklaring

### Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen te Utrecht is aan Towers Watson de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2009.

### Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

### Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aange-

gane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

### Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Groothandel in Levensmiddelen is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Amsterdam, 14 juni 2010

Drs. J.L. Roelfsema AAG  
Verbonden aan Towers Watson

Aan: Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Groothandel in Levensmiddelen

## Accountantsverklaring

### Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2009 van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Groothandel in Levensmiddelen te Utrecht bestaande uit de balans per 31 december 2009 en de staat van baten en lasten over 2009 met de toelichting gecontroleerd.

### Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

### Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen

zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de stichting. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de stichting heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

### Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Groothandel in Levensmiddelen per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

### Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties

Op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 14 juni 2010

KPMG Accountants N.V.

H.P. van der Horst RA

# Bijlagen

## Begrippenlijst

### ABTN

Afkorting voor actuariële en bedrijfstechnische nota.

In de ABTN wordt door het bestuur van een pensioenfonds uiteengezet welke actuariële en bedrijfstechnische opzet ten grondslag ligt aan een fonds. Ook wel bedrijfsplan genoemd. Hierin komen drie hoofdonderwerpen aan de orde: de wijze van vaststelling van de verplichtingen jegens de deelnemers, de beleggingsportefeuille en het intern risicobeheersingssysteem.

### Accounting standaarden

Raamwerk van verslaggevingsregels voor het opstellen van een jaarrekening en jaarverslag. Met ingang van het verslagjaar 2005 moeten alle beursgenoteerde ondernemingen, banken en verzekeringsmaatschappijen hun geconsolideerde jaarrekening volledig inrichten op basis van International Accounting Standards (IAS), door de IAS Board omgedoopt in International Financial Reporting Standards (IFRS). Het doel van IFRS is om de transparantie en internationale vergelijkbaarheid van de externe financiële verslaggeving te verbeteren. Niet beursgenoteerde rechtspersonen hebben de keuze om of IFRS toe te passen, of de Nederlandse Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

### Actuariële grondslagen

Wanneer een contante waarde van een reeks toekomstige uitkeringen moet worden bepaald maakt de actuaire gebruik van actuariële grondslagen, zoals: de rekenrente, de kansstelsels: sterfte-, arbeidsongeschiktheids- en revalideringskansen, frequenties van gehuwd zijn, soms ook toekomstige salarisontwikkeling of indexatiebeleid enz.; kostenopslagen (bijvoorbeeld voor administratiekosten en/of uitbetalingskosten).

### Actuariële methoden

Methoden om met behulp van actuariële grondslagen de contante waarde te berekenen van een reeks toekomstige uitkeringen of bijdragen.

### Actuele waarde

De actuele waarde is voor beleggingen waarvoor dagelijks openbare prijzen worden vastgesteld, zoals aandelen en obligaties, de beurswaarde. Voor andere vastrentende waarden, zoals onderhandse leningen en hypotheekleningen, wordt de actuele waarde benaderd als de contante waarde van de toekomstige nettokasstromen. Als actuele waarde van de beleggingen in vastgoedfondsen wordt de intrinsieke waarde gehanteerd.

### ALM

Afkorting voor Asset Liability Management.

Een ALM-studie betreft de analyse van het risicobeheer van de balans tussen activa en de passiva van een pensioenfonds. Deze studie dient te resulteren in de formulering van een strategisch beleggingsbeleid.

### Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is een bij wet ingesteld toezichthoudend orgaan dat toezicht houdt op het gedrag van de gehele financiële marktsector. De AFM is toezichthouder op de pensioenfondsen voor zover het gaat om het effectentypisch gedragstoezicht.

### Beheerloon

Kosten die periodiek door het beleggingsfonds aan de beheerder worden betaald ten laste van het resultaat. Vaak wordt voor het beheer een vergoeding van circa 0,25% per kwartaal in rekening gebracht, waarmee de beheervergoeding op jaarbasis rond de 1% uitkomt.

### Benchmark

Vooraf vastgestelde, objectieve maatstaf voor de prestatie van (de beheerder van) een beleggingsportefeuille of pensioenfonds. Een beursindex bijvoorbeeld. De Bpf Gil heeft bij aandelen gekozen voor de regionale indices van MSCI en IFC Investable, terwijl bij vastrentende waarden als benchmark geldt de index JP Morgan Europe, USA en Japan.

### Beurskoers

Marktprijs van een aandeel, obligatie of andere waardepapieren.

### Bewaarloon

Kosten die door de bank voor het bewaren van de effecten in rekening worden gebracht. Belegt men in beleggingsfondsen van de huisbank dan wordt vaak geen bewaarloon berekend.

### Compliance

De gedragscode en/of wettelijke regelingen met betrekking tot koersgevoelige informatie en privé effectentransacties.

### Contante waarde

De contante waarde op een bepaald moment van (een serie) betalingen in de toekomst, is het bedrag dat op dat moment aanwezig zou moeten zijn om, rekening houdend met rente-aangroei (rekenrente) en eventuele andere actuariële grondslagen, deze toekomstige betalingen te kunnen verrichten.

### Dekkingsgraad

Een maat voor de solvabiliteit van een pensioenfonds. De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het aanwezige vermogen enerzijds en de voorziening aanpassing sterftetafels (VAS) verhoogde voorziening pensioenverplichtingen (VPV) anderzijds. Het aanwezige vermogen is hierbij gelijk aan het totaal van de bezittingen vermindert met de schulden. De dekkingsgraad wordt uitgedrukt in een percentage:

$$\text{dekkingsgraad} = \frac{\text{aanwezig vermogen}}{\text{VPV} + \text{VAS}} \times 100\%$$

Een dekkingsgraad van 100% geeft aan dat het beschikbare vermogen juist toereikend is om de voorziening pensioenverplichtingen, de voorziening aanpassing sterftetafels en de reserve algemene risico's te dekken. Indien de dekkingsgraad onder de 100% ligt, is er sprake van onderdekking.

### De Nederlandsche Bank

Orgaan dat toezicht houdt op pensioenfondsen en verzekeraars. Het toezicht op verzekeraars is geregeld in de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, terwijl het toezicht op pensioenfondsen is geregeld in de Pensioen- en spaarfondsenwet, de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenregeling en de Wet betreffende verplichte deelneming in een beroepspensioenfonds. De Nederlandsche Bank houdt ook toezicht op pensioenregelingen die door een werkgever rechtstreeks bij een verzekeraar worden ondergebracht. De Nederlandsche Bank is gevestigd in Apeldoorn. In 2004 zijn de Pensioen- & Verzekeringskamer en De Nederlandsche Bank gefuseerd onder de naam 'De Nederlandsche Bank'.

### Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten worden verstaan: dividend en renteopbrengsten van de beleggingen.

### Duration

De gewogen gemiddelde looptijd van de kasstromen van een obligatie, waarbij weging geschiedt op basis van de contante waarde van iedere kasstroom. Duration is een graadmeter voor de rentegevoeligheid van een obligatie. In de regel: hoe langer de looptijd van een obligatie, hoe gevoeliger de koers van die obligatie voor renteveranderingen. Indien men een daling van de rente verwacht is het profijtelijk een obligatie met een zo lang mogelijke duration te kopen, aangezien de koers daarvan het meest zal oplopen.

### Effectief rendement

Het effectief rendement houdt naast het couponrendement nog rekening met winst of verlies bij aflossing van een obligatie.



### Franchise

In veel pensioenregelingen is een bepaald drempelbedrag opgenomen waarover geen pensioenopbouw plaatsvindt omdat de AOW geacht wordt hierover pensioen te verlenen. Dit bedrag is veelal afgeleid van de uitkeringen krachtens de AOW en wordt dan 'franchise' genoemd.

### Herstelplan

Plan van aanpak gericht op het herstel van het dekkingstekort of het reservetekort bij een pensioenfonds. Binnen drie maanden na het ontstaan van de situatie van onderdekking dient het bestuur van het pensioenfonds een herstelplan bij De Nederlandsche Bank te hebben ingediend. Het herstelplan dient zodanige maatregelen te omvatten, dat de situatie op grond waarvan een herstelplan moet worden opgesteld binnen drie jaar is beëindigd. Dit heet een kortetermijnherstelplan. Ook in geval van een reservetekort dient een pensioenfonds binnen drie maanden na het ontstaan hiervan een herstelplan bij De Nederlandsche Bank in te dienen, indien de actuariële- en bedrijfstechnische nota van het pensioenfonds niet voorziet in toereikende maatregelen bij een reservetekort. De termijn die in het herstelplan mag worden aangehouden voor herstel van het reservetekort bedroeg op grond van de Actuariële Principes Pensioenfonds twee tot acht jaar, afhankelijk van de aard en omvang van de opgetreden reservetekorten. Deze termijn is op grond van het FTK 15 jaar geworden. Dit wordt een langetermijnherstelplan genoemd.

### Herverzekering

Het door een pensioenfonds geheel of gedeeltelijk onderbrengen van een pensioenregeling in een levensverzekeringsovereenkomst en/of het door een pensioenfonds onderbrengen van extra hoge risico's bij een levensverzekeraar, zoals overlijden- en invaliditeitsrisico's van deelnemers.

### Index

Cijfer dat een gewogen gemiddelde uitdrukt en waaraan men kan zien hoe een grootheid (bijvoorbeeld de beurskoersen in Amsterdam) zich ontwikkeld heeft.

### Indexatie / Toeslag

Hieronder wordt verstaan de aanpassing van de ingegane pensioenen en/of premievrije aanspraken (voor pensioeningang) op basis van de stijging of daling van een indexcijfer dan wel een vast percentage.

### Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten vallen de gerealiseerde verkoopresultaten inclusief valutaresultaten en de niet gerealiseerde herwaarderingsresultaten.

### Intrinsieke waarde

De intrinsieke waarde per aandeel is de 'werkelijke' waarde van dat aandeel, afgeleid van de onderliggende beleggingen. De intrinsieke waarde wordt berekend door de waarde van de activa (bezittingen) te verminderen met de passiva (schulden) en het saldo te delen door het aantal uitstaande aandelen.

### Koopsom

Een koopsom is een eenmalige betaling die aan de uitvoerder van de pensioenregeling is verschuldigd en waarvoor een bepaalde pensioenaanspraak wordt ingekocht. In beginsel is een koopsom dus een eenmalige betaling en een premie een periodieke betaling. Zowel premies als koopsommen dienen hetzelfde doel, namelijk de financiering van de pensioenen.

### Minimaal vereist eigen vermogen (MVEV)

Het minimaal vereist vermogen is bepaald conform artikel 11 van het besluit FTK pensioenfonds en bedraagt 4,8% van de technische voorzieningen voor risico van het fonds. De minimale vereiste dekkingsgraad bedraagt daarmee 104,8%.

### Nominale waarde

De op het stuk (aandeel of obligatie) aangegeven waarde. Bij een koers van 100 (= 100%) is de prijs van het waardepapier gelijk aan de nominale waarde.

### Pensioenregister

Een register dat moet worden opgezet door de pensioen-uitvoerders gezamenlijk. Het pensioenregister maakt het burgers mogelijk om via één ingang een totaaloverzicht te krijgen van alle bij pensioenfonds en pensioenverzekeraars in collectieve regelingen opgebouwde pensioenaanspraken alsmede de AOW-uitkering. Het register laat bovendien zien waar het pensioen is opgebouwd en waar de burger terecht kan voor meer informatie. De bedoeling is dat in de toekomst ook derde pijler producten (levensverzekeringen gericht op pensioen) zichtbaar worden in het pensioenregister. Het pensioenregister dient uiterlijk op 1 januari 2011 operationeel te zijn.

## Pensioenwet

De wet die met ingang van 1 januari 2007 de Pensioen- en spaarfondsenwet heeft vervangen.

## Premievrije aanspraken

Indien het deelnemerschap aan een pensioenregeling eindigt, anders dan door overlijden of het bereiken van de pensioenleeftijd, verkrijgt de gewezen deelnemer een premievrije aanspraak op ouderdoms- en nabestaandenpensioen. Een andere vorm van premievrije aanspraak is het bijzonder partnerpensioen dat de gewezen partner ontvangt bij scheiding/einde partnerschap.

## Principes interne beheersing

Door de Pensioen- & Verzekeringskamer gemaakte principes waaraan elk pensioenfonds moet voldoen en die betrekking hebben op de interne beheersing. Onder interne beheersing wordt verstaan dat het bestuur van het pensioenfonds zijn risico's heeft beschreven c.q. geanalyseerd en deze vervolgens ook beheerst. Indien deze risico's kunnen worden gelocaliseerd bij externe partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed –zoals de administrateur en vermogensbeheerder– trekt het bestuur zijn beheersingsmaatregelen naar die partijen door.

## Reële rente

Het verschil tussen het fondsrendement en de (loon- of prijs-)inflatie. Bij de premiestelling wordt verondersteld dat het fondsrendement ten minste gelijk is aan de som van de rekenrente en de inflatie. In dat geval kan de last uit hoofde van indexering worden gefinancierd uit het verschil tussen het fondsrendement en de rekenrente.

## Rekenrente

De rekenrente is het fictieve percentage dat het belegde pensioenvermogen wordt geacht op te brengen in de toekomst en waarvan bij de berekening van de contante waarden wordt uitgegaan.

## Rendement

Het positieve of negatieve resultaat dat een verzekeringsmaatschappij of een pensioenfonds behaalt met de belegging van daartoe beschikbare middelen.

## Rentetermijnstructuur

De rentetermijnstructuur, of yield curve, is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale rentetermijnstructuur heeft een stijgend verloop. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij normaliter een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

## Reservetekort

Bij een reservetekort is er voldoende vermogen om de netto voorziening pensioenverplichtingen en de reserves voor kosten en algemene risico's te dekken, maar er is geen of onvoldoende reserve beleggingsrisico's aanwezig.

## Rijping

De mate van rijping van een fonds wordt veelal uitgedrukt in de draagvlakratio. Deze ratio geeft de verhouding weer tussen de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) en de ontvangen premie (BG):

$$\text{draagvlakratio} = \frac{\text{VPV}}{\text{ontvangen premie}}$$

De draagvlakratio is laag voor een jong, startend fonds. In de loop van de tijd neemt deze ratio toe, doordat het aandeel gepensioneerden in het deelnemersbestand stijgt.

## SAS 70-rapportage

SAS 70 is een internationaal geaccepteerde auditing standaard van het American Institute of Certified Public Accountants (AICPA) en stelt service organisaties in staat om klanten, middels een formeel SAS 70-rapport, op een uniforme wijze een gedetailleerd inzicht te geven in de beheersmaatregelen en processen.

## Solvabiliteit

Het vermogen om (nu en op termijn) aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

## Sterftetafels

Geven aan wat de levens- en sterftetekansen zijn van mannen en vrouwen in Nederland, afhankelijk van de bereikte leeftijd. Ze worden gebruikt bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen door de actuaire.

### **Totaal rendement**

Het totaal rendement van een belegging is samengesteld uit de koerswinst of het koersverlies (indirecte beleggingsopbrengsten) over de beschouwde periode, terwijl de directe beleggingsopbrengsten (dividend, rente, aflossingen, huur en dergelijke uitkeringen) meteen worden herbelegd en tijdsgewogen in het totaal rendement worden meegenomen. Het totaal rendement wordt uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen.

### **Uitruil**

Meestal de omzetting van het pensioenvermogen, bestemd om te zijner tijd te worden gebruikt voor het doen van periodieke uitbetalingen van nabestaandenpensioen, in een hoger of eerder ingaand ouderdomspensioen.

### **Vastrentende waarden**

Hypotheek, leningen op schuldbekentenis en obligaties.

### **Verzekeringstechnische risico's**

Bij het verzekeren van pensioenaanspraken loopt een fonds een langlevensrisico voor het ouderdomspensioen als verzekerden langer leven dan volgens de gebruikte overlevingstafel wordt verwacht. Voor het nabestaandenpensioen loopt het fonds een kortlevensrisico als de verzekerden korter leven dan volgens de overlevingstafel wordt verwacht. Ook kan het invaliditeitsrisico worden gerekend tot de verzekeringstechnische risico's van fondsen.

### **Volatiliteit**

De beweeglijkheid van beurskoersen.

### **Zakelijke waarden**

Aandelen, converteerbare obligaties en onroerend goed(fondsen).

### **Z-score**

Voor het bepalen van een Z-score wordt voorafgaand aan een nieuw beleggingsjaar een normportefeuille vastgesteld, waarin rekening wordt gehouden met de risico's die het bestuur van het bedrijfstakpensioenfonds kan en wil nemen. Aan het eind van elk beleggingsjaar wordt het feitelijk behaalde rendement op beleggingen vergeleken met het rendement van de normportefeuille. Aan de hand van de som van opeenvolgende jaarlijkse Z-scores, gedeeld

door de wortel van het aantal jaren worden de beleggingsresultaten getoetst. Werkgevers kunnen een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds verlaten als de beleggingsresultaten, gemeten over vijf jaar, onvoldoende zijn.